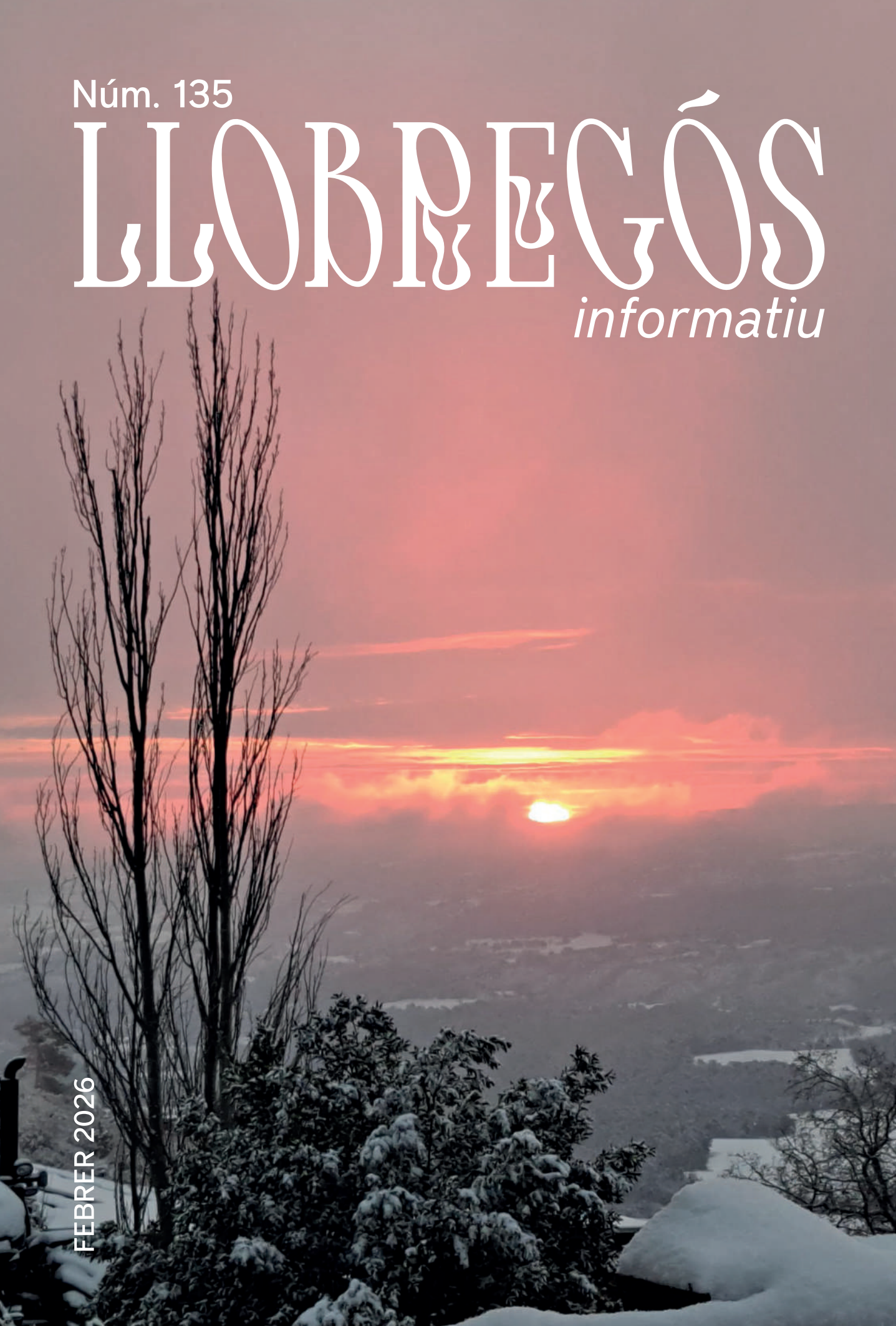

Núm. 135

LLOBREGÓS

informatiu

FEBRER 2026

EDITORIAL

CONTRASTOS

CONSELL DE REDACCIÓ

Antònia Balagué, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Maria Morros, Toni
Padullés, Sílvia Peribáñez, Neus Soler,
Ramon Torné, Adrià Torres, Josep Verdés,
Daniel Vidal, Rosa Vila.

Coordina: Fermí Manteca

COL-LABORADORS HABITUALS

Gerard Albà, Núria Bagà, Roger Besora,
Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Montse Miquel, Antoni Montroig,
Vanessa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat,
Josep M. Rius, Josep A. Vilalta,
Sergi Torrescasana, Jordi Vilagut.

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Carles Alsedà, Carme Estany,
Canòlich Fàbrega, Lluïsa Florensa,
Jaume Font, M.Rosa Montaner,
Ramon Reart, Antoni Torreguitart,
Jordi Vila, Pol Viladrich.

DISSENY I MAQUETACIÓ

Joan Sala Miramunt
hola@joansalam.com
T. 664549131

SUBSCRIPCIONS I PUBLICITAT

Ramon Torné - T. 973 473 265

IMPRESSIÓ

Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 600 exemplars
Dipòsit legal: L 798-2003
Subscripció anual: 18,00 Euros
A l'estranger: Consultar preus
Número solt: 3,50 Euros

EDITA

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural
de Torà (ÀPACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ
T. 649 352 877
apact@apactora.org

www.llobregos.info
info@llobregos.info

Número 135 - febrer - març 2026
Revista bimestral d'informació i opinió.

LLOBREGÓS INFORMATIU no es fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles publicats. Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor.

Tenim un hivern mogut: passem de temperatures suaus a tempestes i nevades; des dels neguits del nostre món rural, temerós de les geopolítiques que decideixen els de lluny, a les festivitats entranyables de Nadal; des de la importància del nostre patrimoni arqueològic i humà, que conserva el record del passat, a una visió del futur que es presenta distòpic. Tot això ho trobareu en la present edició del Llobregós Informatiu, al costat de les activitats recents que s'han dut a terme en cada poble i en cada racó de la Vall.

Dels contrastos que trobem a cada pas, ens quedem amb la vida i el dinamisme que sobresurt enmig de les dificultats del moment. Per això és important saber destriar entre tantes informacions i desinformacions que ens arriben des de tants llocs. Convé fer-ne abstracció i saber distingir allò d'important, verídica i positiu per fer avançar el nostre coneixement i la nostra vida i la vida dels nostres pobles.

Veureu que en aquest número iniciem una secció dedicada a la història i les històries del Llobregós de forma gràfica. Pretén ser una pinzellada amena, simpàtica i sintètica per fer arribar a tothom informació cultural que ens enriqueixi. Esperem que us agradi i en gaudiu!

MEMBRE DE:

 ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

AMB EL SUPORT DE:

Diputació de Lleida
La força dels municipis

**INSTITUT
ESTUDIS
ILERDENCOS**

 **Generalitat
de Catalunya**

COBERTA

UN CAPVESPRE D'HIVERN

La tarda cau sobre la Molsosa, a la capçalera del Llobregós. La neu ha fet presència no se sap si per rebre els Mags d'Orient o com una ofrena d'aquests mítics personatges a les terres d'aquesta Vall, que sempre necessiten de la saó que ens porta la blancor. De totes maneres, val la pena celebrar la caiguda suau de la neu, que és esperança i vida als nostres camps.

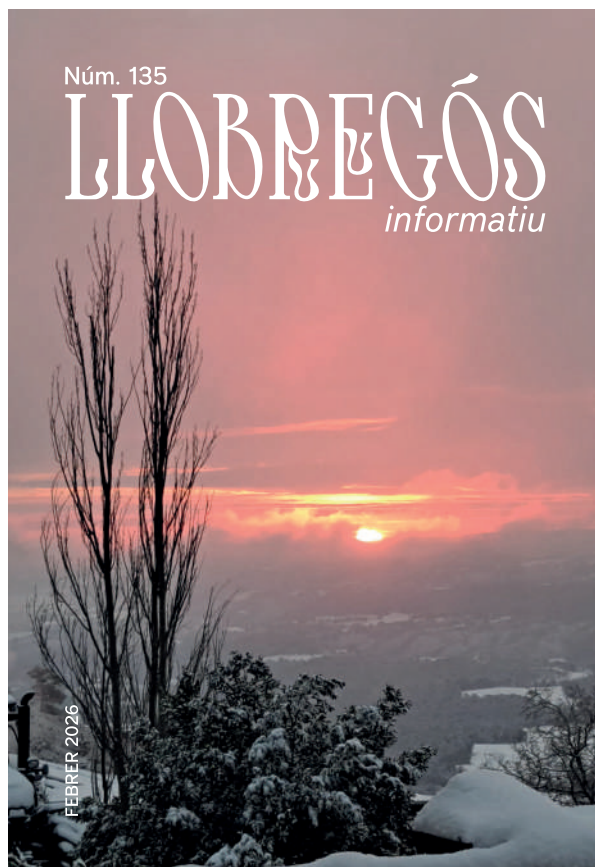
Els colors del capvespre acompanyen el Sol emboirat que s'acomiada per passar una nit llarga d'hivern. Ja tornarà a visitar-nos demà per tornar a escalfar-nos la vida. La Natura és més sàvia que els que administren la vida rural des dels despatxos urbans, on tot és més fred que la neu que ens visita. Des de l'urbs ens parlen sovint de l'equilibri territorial que necessita el país, mentre posen a la balança de les grans aglomeracions urbanes tot el pes que desequilibra cada cop més el nostre territori.

Mentre el món rural es deshabita, els boscos es descompensen i el canvi en la climatologia ens envaeix i ens crema, poc es pot esperar del desequilibri que porta a la destrucció tantes esperances de fer un país més pròsper i profer. I entretant, la globalització engoleix els mercats i empobreix el món rural.

Ens quedarà l'esperança que el capvespre d'hivern doni pas a l'alba primaveral que ens porti força i ens mobilitzi per lluitar perquè les coses es reverteixin en bé de tot el país: el país rural d'aquí i el país urbà d'allà, i la balança que equilibra tingui els dos braços al mateix nivell.

Text: Fermí Manteca

Fotografia: Rosa Vila

Índex

EDITORIAL	2
COBERTA	3
NOTICIARI	5
ESPORTS	15
DE LA VALL	20
LES VEUS DE LA VALL	37
NO EM FEU CAS	37
CINEMA	38
EL SECRET DE LES PARAULES	39
EL MONÒLEG ÉS COSA DE DOS	40
LA TALAIA	41
PEL BROC GROS	42
PSICOLOGIA FAMILIAR	44
PEDAGOGIA	45
LA VALL DE FOREST	46
LA CUINA DEL LLOBREGÓS	48
PASSATEMPS	53
FOTO PER RECORDAR	58

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Sevi's Fusters

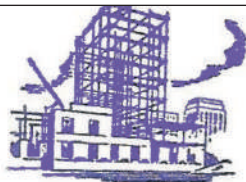
- Portes - Parquets
- Finestres - Guines
- Armaris - Mobiliari

673419662

Torà-25750, Lleida

Manuel Gallego

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

**Serveis i Netejes
Segarra**

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59

sad_segarra@yahoo.es

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon I' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)
Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18
e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

Connecta amb la Vida

**RETIRS IOGA
OSTEOPATIA**

CAL GARRIGA
PRADES DE LA MOLSOSA

Més info: 664 735 137
@osteo_ioga @ariadnaciivil

OLIVIA CIVIL
OSTEOPATIA · IOGA

OSTEOPATIA
TERÀPIA ENERGÈTICA
RETIRS · TALLERS

Prades de la Molsosa

Info i reserves: 664 735 137
osteo-ioga.com
@osteo_ioga

CONCERT DE NADAL A SANT GUIM DE LA PLANA

L'escenari del Local Social de Sant Guim es va omplir de música natalenca.

Josep Verdés.- El passat dia 20 de desembre al Local Social de Sant Guim de la Plana, dins el Cicle de Concerts nadalencs que organitza el Consell Comarcal de la Segarra, un grup d'alumnes del Conservatori de Música de Cervera va oferir un concert d'acordions. Veïns dels tres pobles que formen el municipi, Vicfred, Comabella i Sant Guim de la Plana hi van assistir per gaudir d'un ampli repertori d'obres de tots els estils i també d'algunes cançons nadalenes que aquest grup de joves acordionistes van tocar amb gran destresa i que van ser de l'agrat de tothom.

BATUDA DE SENGLARS A VICFRED

Les batudes de senglars se senyalitzen per evitar problemes i accidents.

Josep Verdés.- El passat 30 de novembre la colla del senglar de Sanaüja va organitzar una cacera que es va dur a terme al voltant dels pobles de Sant Guim de la Plana i Vicfred. Es van aplegar ben d'hora un bon nombre de caçadors i també s'hi van afegir caçador d'ambdós pobles que van poder tancar tot el perímetre. El dia va acompanyar força i enguany es van abatre quatre senglars, una bona notícia ja que redueix el nombre d'aquests animals. Esperem que no sigui l'última batuda per aquestes contrades perquè cada dia en són més i ens ocasionen tants problemes, en els conreus com en accidents de trànsit.

CANTADA DE NADALES A TORÀ

La coral composta pels alumnes del Sant Gil va recórrer carrers i places de la Vila.

Ramon Torné.- El passat 19 de desembre els nens i nenes del col·legi Sant Gil de Torà ens van oferir els cants de Nadales amb els que ens tenen acostumats abans de les festes nadalenques. Amb la direcció dels mestres de l'escola, l'activitat va omplir d'il·lusió els carrers i places amb les bones interpretacions dels alumnes, que varen ser acompanyats durant tot el recorregut pels familiars i amics que varen aplaudir els seus cants amb entusiasme.

PREMI AL PESSEBRE DE SANAÜJA

Toni Mosella, el primer per la dreta, amb el certificat que acredita el premi (Conxita Valls).

Toni Padullés Rius.- El pessebre dels porxos de la Plaça Major ha rebut un premi per part de l'Agrupació llerdenca de Pessebristes. El diumenge 11 de gener es va fer a Lleida, a l'Auditori Enric Granados, l'acte de cloenda del Cicle Nadal 2025 amb el lliurament de premis del XCI Concurs de Pessebres amb les modalitats Originals, Monumentals i Tradicionals. El pessebre de Sanaüja cada any el compona una colla del poble, incansables, sota la batuta del Toni Mosella, qui mira de donar-hi un toc artístic dins la tradició de l'obra. El premi ha estat un accèssit en el grup Tradicionals. Lleida s'ha volgut mostrar aquest Nadal com un punt de referència en la tradició dels pessebres amb diverses obres repartides per la ciutat creant la Ruta dels Pessebres impulsada per l'Agrupació llerdenca de Pessebristes i l'Ajuntament de la ciutat.

EL PEYU ACTUA A LA MOLSOSA

En Peyu va omplir d'humor la Molsosa amb el seu espectacle en què el públic també hi va participar.

Rosa Vila.- El passat 20 de desembre, la Sala Polivalent de la Molsosa va acollir l'actuació del popular actor i monologuista Peyu amb el seu espectacle "La niña bonita", en una vetllada que va aplegar molt públic i va omplir l'espai d'humor i complicitat. L'acte, organitzat per l'Ajuntament amb el suport de la Generalitat, va tenir també una vessant solidària. L'entrada era inversa i la totalitat de la recaptació es va destinar a la Marató de TV3, dedicada a la prevenció, detecció precoç i recerca del càncer. Gràcies a la bona resposta del públic assistent, es va aconseguir recaptar un total de 391 euros. L'espectacle va ser molt ben rebut i va oferir una proposta cultural de qualitat.

CUINA DE NADAL A MASSOTERES

Gran participació en el taller de postres de Nadal, amb l'Alex i la Marta al centre de la foto.

Dani Vidal.- Els xefs Aleix Andrés, veí de Massoteres, i Marta Moreno van oferir una demostració de cuina de postres nadalenques, que va consistir en l'elaboració de neules artesanes, trufes de xocolata, torró cruixent i tronc de Nadal.

L'activitat fou organitzada per l'Associació de Dones de Massoteres el dia 13 de desembre, com a prèvia de les festes de Nadal. Va ser un èxit de participació i tots els assistents van poder aprendre a elaborar i gaudir d'uns dolços exquisits.

OBRES AL RAVAL DE CASTELLFOLLIT

El carrer Raval totalment renovat, després de consensuar molts detalls amb els veïns.

Redacció. - El passat 17 de novembre es van donar per acabades les obres de pavimentació del carrer Raval de Castellfollit. Els treballs van consistir en rectificar unes obres anteriors que van malmetre el paviment i les conduccions de les aigües del col·lector de les clavegueres, fent que les aigües de les pluges entressin dins les vivendes. Per tal motiu es va haver d'obrir tot el carrer, substituir el col·lector i les escomeses i terraplenar de nou amb aportació de tot-u. Igualment es van desmuntar les voreres de pedra per tornar-les a refer de tal manera que les pendents evitessin l'entrada de les aigües a les cases. També es van col·locar les noves reixes d'embornals. Les obres van durar 4 mesos i van estar dirigides per l'arquitecte Enric Pol, de la firma Biable Technology, i executades per l'empresa ICMAN, SA.

CATEQUESI A IVORRA

Les reunions es fan al local social on els infants fan les activitats d'aprenentatge de la mà de la Consol

Canòlich Fàbrega. - Al poble d'Ivorra, aquest curs s'està duent a terme la catequesi amb els nens i nenes del poble que la propera primavera faran la Primera Comunió. Les sessions són a càrrec de la catequista Consol Closa, de cal Closa, que acompanya els infants en aquest camí de preparació i aprenentatge. A la foto, es pot veure un moment especial en què els nens preparen els llums que van il·luminar el nen Jesús el dia de Nadal, un gest ple de simbolisme que els ajuda a entendre millor el significat d'aquestes festes i de la fe cristiana.

FIRA DE LA PURÍSSIMA A SANAÜJA

Neules i torrons artesans i en Marc Àlex Clavé promociona el seu llibre "Segones oportunitats". (Toni Padullés Rius).

Toni Padullés Rius.- La Fira de la Puríssima s'havia celebrat des de molt antic, fins que es va perdre a mitjans de la dècada del 1970. Es feia una bona festa amb ball de vermut al matí, ball de tarda i ball de nit. Acudien les famílies de pobles i masies del rodal amb cistelles carregades de gallines, ous, pollastres i conills. L'arramassador comprava ous i aviram, el marxant venia lots de mantes i no podien faltar mai els torrons d'Agramunt. A les rotllanes de la plaça s'hi feien tractes per comprar i vendre. El diumenge 7 de desembre passat un grup de noies molt actives va recuperar la Fira, ubicant-la al carrer Morer. Va resultar un èxit de públic i amb participació de parades de productes artesans de proximitat, llibres i fins i tot un escenari "photocall" per fer-se la fotografia de record. Podeu trobar més informació a Instagram: @lestresinessanauja.

IVORRA COL-LABORA AMB LA MARATÓ DE TV3

El Local Social d'Ivorra va acollir el concert oferit per la Coral de Sant Ramon.

Redacció.- El municipi d'Ivorra va participar un any més en la Marató de TV3 amb diverses activitats solidàries. La primera va ser un concert de Nadal a càrrec de la Coral de Sant Ramon, amb taquilla inversa. Posteriorment, el dissabte següent, es va dur a terme el ja tradicional bingo solidari. Gràcies a aquestes iniciatives, es van recaptar 628 euros, que es van lliurar a la Marató d'aquest any, dedicada a la lluita contra el càncer. L'organització va manifestar l'agraïment per la col·laboració de totes les persones que ho van fer possible.

QUINA DE NADAL A TORÀ

El pavelló poliesportiu es va omplir de gom a gom la tarda del dia de Nadal.

Jordi Vila. - Com ja és tradició per Nadal, la tarda del 25 de desembre va tenir lloc a Torà la Quina de Nadal. Enguany arribava a la desena edició i, per commemorar aquesta fita, es va decidir millorar notablement l'oferta de premis, que van des d'objectes materials fins a grans experiències compartides.

Un any més, la participació ha batut rècords, superant per primera vegada la xifra de 400 persones reunides gaudint d'aquest esdeveniment, que sens dubte ja s'ha consolidat com una cita indispensable del calendari nadalenc toranès.

Des de l'organització, volem agrair a totes les persones que hi assisteixen i en formen part. És gràcies a aquest suport que podem continuar creixent i desitjar que per molts més anys tinguem Quina de Nadal a Torà!

VENDA DE:

PÈL·LET

PINYOL
D'OLIVA

LLENYA SECA
D'ALZINA,
ROURE I
OLIVERA

CARBÓ
PER A
CALEFACCIÓ

CARBÓ
VEGETAL
PER A
BARBACOA

 a granel en big-bags en sacs

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)

SERVEI A DOMICILI

Els sacs de pèl·let i pinyol d'oliva els descarreguem a l'emplaçament sol·licitat del domicili.

639 338 314

639 338 315

www.serveisagrarisrius.com

TALLER SOBRE SALUT DIGESTIVA A CALONGE DE SEGARRA

Les participants va seguir amb molt d'interès el taller de salut digestiva.

Redacció.- L'Associació de dones de Calonge de Segarra va organitzar en el darrer trimestre de l'any passat un taller dedicat a la salut digestiva, al local social "El Forn" de Dusfort. L'activitat va constar de dues parts. Per una banda, la nutricionista Alba Creus va fer una interessant xerrada sobre la relació existent entre la microbiòtica i la salut intestinal, centrant-se en la importància que tenen els microorganismes de l'intestí en la pròpia salut. Per altra part, com a complement, Eva Oliva va elaborar una sèrie de receptes de cuina saludables.

 <p>TERRA FERMA VIATGES G.C. 1021</p> <p>Ctra. de Calaf, nau 2 25750 TORÀ (Lleida)</p> <p>Tel. 973 473 590 Fax 973 473 807</p>	<p>AUTOCARS</p> <p>Prats Serrat</p> <p>SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS TRANSPORT ESCOLAR GRUPS PARTICULARS</p> <p>AUTOCARS PRATS SERRAT</p> <p>C/ Calaf, Nau 2 · 25750. Torà. LLEIDA Tels: 973 473 590 · Fax: 973 473 807 e-mail: info@autocarspratserrat.com web: www.autocarspratserrat.com</p>
--	---

 <p>estudi BLAT</p> <p>ARQUITECTES</p>	 <p>Projectes d'obra nova i reforma</p>	 <p>Inspecció tècnica d'edificis (ITE)</p>	 <p>Cèdules d'habitabilitat</p>	 <p>Certificats d'eficiència energètica</p>
<p>CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS</p>				
<p>680 44 31 03 ROGER BESORA MARTA MIRAVET 617 11 52 65 hola@estudiblat.cat Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA</p>				

TROBADA D'EXALUMNES D'IVORRA

Foto de grup dels exalumnes de l'escola d'Ivorra al local social.

Ramon Reart i Esteve. - El passat 25 d'octubre vam fer una trobada dels alumnes que vam passar per l'escola d'Ivorra a partir de la dècada dels anys 1960. Ens hi vam reunir més de 50 persones i es donava el cas d'haver-hi alumnes de totes les edats, pares i fills que havien compartit la mateixa escola. Va ser un dia memorable que potser no se'ns oblidarà mai més. Una barreja d'alumnes i els docents que també hi van assistir, que gairebé ens va fer tornar al passat, a l'escola unitària que havia impartir cultura i coneixements a unes quantes generacions.

CALONGE DE SEGARRA: FESTA DE LA TORRONADA

El local social de Calonge va quedar ple de gom a gom en la celebració nadalenca.

Redacció. - Un centenar de calongins i calongines es van aplegar, el passat 20 de desembre, al local social de Calonge de Segarra per a celebrar la Torronada. A banda del petit pa amb tomàquet, la coca i els torrons; els més menuts van fer cagar el tió, carregat de llaminadures. També es va lliurar el premi del 18è concurs de dibuix de la postal nadalenca a la Berta Nadal Giné, de la casa El Bosch del Nadal, mentre que la 17a edició del concurs de dites i poemes de Nadal el va guanyar l'Eloi Garicano Viñals, de Cal Suau. Com és habitual, es van sortejar dues cistelles amb productes gastronòmics de la zona, i l'Ajuntament va fer un petit obsequi per a tots els assistents, enguany dedicat al projecte "Velles imatges de Calonge de Segarra". Els diners recaptats en el sorteig, 700 euros, s'han destinat íntegrament a La Marató de TV3.

L'ESCOLA SANT ROC CELEBRA EL NADAL

Moment que van trobar el Tió juganer al parc de la muralla del poble.

Escola Sant Roc.- Vam acabar el trimestre celebrant del Nadal. Fer el pessebre, penjar els desitjos a l'olivera de la plaça, el concert de Nadal i l'amic invisible són les tradicionals activitats nadalenques que omplen d'alegria a tota la canalla. Prèviament, el dia 4 de desembre, el nostre Tió va voler tornar a l'escola i amb una carta ens comunicava que necessitava que l'anéssim a buscar pel poble. Van ser proves molt divertides i de fer pensar, però això és el que ens emociona. Aquesta vegada el vam trobar al parc de la muralla sota el tobogan i al costat d'unes coques que ens va obsequiar per esmorzar. El dia 12 de desembre va marxar després de donar-li uns quants cops i de regalar-nos força coses. Moltes gràcies Tió!

TROBADA DE COTXES CLÀSSICS A TORÀ

Aquest cotxe del 1934 va ser el més admirat de tots.

Ramon Torné.- El dia 21 de desembre va tenir lloc a la plaça del Vall de Torà, la 2ª Trobada de Clàssics de Nadal, una exposició de cotxes antics. Després de l'èxit de l'any anterior, la trobada, organitzada per Ramon Rosell i Carles Pons amb la col·laboració de l'Ajuntament, va reunir més de 75 cotxes la majoria dels anys 60 i 70. Però el que en va cridar més l'atenció va ser el més clàssic de tots: un MG-AP de l'any 1934. Entre els cotxes exposats hi havia vehicles de set toranesos, un al·licient més pels visitants de l'exposició. Els participants foren obsequiats amb un bon esmorzar, i com a novetat varen fer una visita guiada pel nucli antic de Torà. Segons ens diu Ramon Rosell, la trobada va ser un èxit de públic i ja pensen organitzar-ne la següent, amb noves propostes i més expositors.

PORTES OBERTES

CURS 26-27

LLAR D'INFANTS

VISITES PERSONALITZADES

Matrícula oberta tot l'any

Concerta la teva visita a través del codi QR
primaria@escolaarrels.com / 973482724

ARRELS I

VISITES PERSONALITZADES

Del 9 de febrer al 3 de març

Concerta la teva visita a través del codi QR
primaria@escolaarrels.com / 973482724

ARRELS II

ESO

26 de febrer a les 15h- Tallers per l'alumnat
26 de febrer a les 19h- Xerrada informativa

BATXILLERAT

25 de març a les 19h- Xerrada informativa

CICLES FORMATIUS

19 de març a les 19h- Xerrada informativa

info@escolaarrels.com / 973480392

Creixent amb tu!

VISITA'NS

EL C.B. TORÀ PRESENTA ELS SEUS EQUIPS

El passat 23 de novembre, el Pavelló Poliesportiu de Torà estava ple de gom a gom per acollir la presentació oficial dels equips del Club Bàsquet Torà per a la temporada 2025-2026. Un total de 9 equips i 100 jugadors van desfilar a la pista en un ambient festiu i carregat d'il·lusió.

L'acte va ser encapçalat pel president del club, Marc Solé, que en el seu discurs va destacar que aquesta serà una temporada especialment significativa, ja que el C.B. Torà celebra 20 anys d'història. Per commemorar-ho, el club ha dissenyat una samarreta especial i té previstes diverses activitats que s'aniran anunciant al llarg dels propers mesos.

Entre les novetats d'enguany, Solé va remarcar dos elements destacats: el retorn de l'equip sènior masculí, absent la temporada passada, i la incorporació de dues cistelles laterals noves que facilitaran els entrenaments i permetran disputar partits de costat a costat. "Són millores que ens recorden que el club continua avançant gràcies a l'esforç de tothom", va afirmar.

El president també va aprofitar l'ocasió per agrair la implicació de l'Ajuntament de Torà, patrocinadors, col·laboradors, jugadors, famílies i la junta, destacant que "entre tots fem possible que el club millori any rere any". L'acte

es va tancar amb el crit que ja s'ha convertit en senya d'identitat: "1, 2, 3 Torà, pebrots i pa!"

La festa esportiva va continuar tot seguit amb el partit del sènior masculí, que va posar el punt final a la jornada amb una merescuda victòria davant el Bac Agramunt, completant així una tarda rodona per al club i per a l'afició.

Club Bàsquet Torà

Equips del C.B. Torà

- 1. Babies mixt*
- 2. Escola mixta*
- 3. Pre-mini Femení*
- 4. Mini femení*
- 5. Mini masculí*
- 6. Infantil Femení*
- 7. Infantil Masculí*
- 8. Veteranes Femení*
- 9. Sènior Masculí*

1. L'equip sènior masculí ha retornat a les pistes, després d'un any d'absència

2. Un total de 9 equips i 100 jugadors van desfilar a la pista en un ambient festiu i carregat d'il·lusió.

LA "SANT GILVESTRE" ES CONSOLIDA

El passat 31 de desembre es va celebrar a Torà la segona edició de la típica cursa nadalenca de Sant Silvestre, en altres llocs anomenada Cursa dels Nassos, que fent homenatge al patró del poble, van anomenar "Sant Gilvestre".

Amb un caràcter totalment festiu i deixant de banda la competitivitat, l'esdeveniment constava d'un recorregut circular d'uns dos quilòmetres i escaig que transcorria pel nucli antic del poble, el camí dels horts i el corriol que voreja el riu Llanera, passant per la Font dels Dolors. Hi havia la possibilitat de fer-hi una o dues voltes, els més animats en van fer tres, i es podia fer corrent o caminant.

La participació va ser un èxit i la plaça del Pati feia goig, plena de barretines que l'organització havia entregat als corredors, que donaven la voluntat abans de la sortida, i que es van acabar exhaustint. Les dues fogueres donaven caliu i escalfor a la plaça mentre a l'arribada tothom podia recuperar forces amb coques i xocolata, caldo calent, moscatell i ratafia.

Els Trialer@s de Torà desitgem que el 2026 sigui un any ple de salut a mesura que ens anem preparant per poder gaudir amb èxit de la cinquena edició de la Trail Rural, que tindrà lloc el diumenge, dia 17 de maig.

Pol Viladrich

A la cursa tothom lluia la barretina que l'organització va repartir entre els participants.

SANT SILVESTRE A SANAÜJA

A Sanaüja, el dia de l'Home dels nassos, gairebé un centenar de participants, entre caminants i runners, enfilem costa amunt pel camí de la Patinera, alguns trepitjant records nostàlgics d'un pas-sat ja llunyà. Mentre passem per algun espai natural retocat per la mà humana, penso en aquella necessitat innata que sovint tenim les persones de palesar les nostres emocions i sentiments a través de l'art, també rupestre.

En plena Costa grossa ens bifurquem: els uns cap al Munt; els altres, més autoexigents, cap a Pedrafita. A l'alçada d'ambdues fites, arribarà l'hora de davallar cap al punt de partida. Al

capdavall, el pèndul de la vida també és això: pujades i baixades, esplendors i decadències, esclats i pansiments, pau i lluita...

Això sí, abans d'arribar, gratificarem el cos, que prou s'ho ha afanat, amb un esplèndid caldet calent a l'avituallament de Santa Susana.

Sigui com sigui, ja tenim una altra Sant Silvestre a la butxaca.

Premi: La satisfacció de poder-hi tornar i poder acomiadar l'any amb una afable trobada i un primer brindis per i amb la nostra gent, i per la nostra terra.

A mitjanit, hi tornarem amb raïm.
Salut!

Carles Aisedà Solans

Les costes de Sanaüja van ser l'escenari de la cursa de l'últim dia de l'any

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

ESTANC LLIBRERIA
ROVIRA

P/Del Vall 16. TORÀ
(LLEIDA)
973473346

LLIBRERIAROVIRA@HOTMAIL.COM

CLUB D'ESCACS TORÀ

El dia 11 de gener el Club d'Escacs Torà va participar a Lleida en la fase classificatòria de la Copa Catalana, que donava dret als equips d'aquesta demarcació a disputar la final. El club Toranès estava representat per dos equips de quatre jugadors cadascú. En total varen ser quaranta els equips participants, quedant campió el Lleida A, de la Primera Divisió, i el Torà A de la Segona Divisió es va classificar en segona posició. Aquest magnífic resultat ha permès al nostre equip toranès accedir a la final de la Copa Catalana.

Per altra banda, el passat 20 de desembre va tenir lloc a Balaguer un campionat escolar, d'edats entre 10 i 14 anys, amb jugadors de la demarcació de Lleida. En total foren 42 els jugadors participants, i el nostre club, que competia amb tres jugadors: el Jep Salat, el Guiffrè Miramunt i el Denys Pizo, varen classificar-se en 6a, 8a, i 14a, posició respectivament.

Cal recordar que el dia 18 de gener va començar el Campionat d'Escacs de segona divisió de la Lliga Catalana, en el que està enquadrat el Torà, que esperem aconseguir una bona classificació.

CAMPIONAT PER EQUIPS 2026

SEGONA DIVISIÓ - II

RONDA 1 - 18/01/2026	.	TORÀ	-	BALAGUER	.
RONDA 2 - 25/01/2026	.	TORÀ	-	CALLDETENES	.
RONDA 3 - 01/02/2026	.	VALLFOGONA	-	TORÀ	.
RONDA 4 - 08/02/2026	.	TORÀ	-	BERGUEDA	.
RONDA 5 - 15/02/2026	.	GRANOLLERS	-	TORÀ	.
RONDA 6 - 22/02/2026	.	TORÀ	-	BARBERÀ B	.
RONDA 7 - 01/03/2026	.	L'ESPIGA	-	TORÀ	.
RONDA 8 - 08/03/2026	.	TORÀ	-	PARDINYES	.
RONDA 9 - 15/03/2026	.	GRAN PENYA	-	TORÀ	.

1. A la primera taula els tres joves de Torà durant el campionat escolar a Balaguer

Ramon Torné

2. Esquema de les properes partides on participa l'equip de Torà

- Pans saludables
- Brioixeria artesanal
- Coques dolces i salades
- Cuit al forn de llenya
- Productes de proximitat
- Recuperació de blats antics

Portal de Pasterola - Biosca (Lleida)
609 015 417
laforneradebiosca@gmail.com

 la_fornera

CEREALS I LLAVORSTORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

 Prensa Comarcal

EL NOSTRE
PAPER

ÉS:

el contingut de qualitat

la llengua

el rigor

la confiança

i el territori

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

RECORDS DE NADAL

“Gràcies per esperar-nos amb tanta il·lusió, per acollir-nos amb aquesta calor humana que contrasta amb el fred que fa fora i per omplir aquesta nit de somnis i fantasia!!!”.

Signat: Ses Majestats al poble d'Ivorra.

A més de la Missa del Gall, el Nadal a Massoteres es va celebrar amb un concert de la coral Doll de Guissona, dirigit per Ester Llopis, seguit d'una torronada popular.

Puntualment els Mags d'Orient van arribar a Sanaüja i els veiem envoltats dels més menuts i acompanyats del seu seguici en la recepció a l'església de Santa Maria de la plaça Major,

Després de la Missa del Gall, va tenir lloc a la Molsosa el concert de Nadal a càrrec del grup Deut Harmònics, seguit de la tradicional Rifa de Nadal de les Prioires i una bona torronada.

D'entre tots els actes organitzats per Nadal, a Torà destaca el pessebre muntat pels infants a la plaça de la Font, que és el marc ideal per representar la cova de Betlem.

Tot i les condicions adverses pel mal temps, el Mags de l'Orient van arribar puntualment a Vicfred i van repartir regals per xics i grans, i també joguines per a famílies necessitades. El poble va obsequiar a ses Majestats amb torrons i coca per donar cloenda a la festa i que va ser de l'agrat de tothom.

Com cada any, la vesprada del 5 de gener, els Reis d'Orient van arribar a Castellfollit per repartir màgia i il·lusió a tots els nens i nenes de la vila i, també, algun regal.

RECORDANT LA DIADA DEL SETGE

Com d'altres anys, vam pujar a Castellfollit per viure la sisena gran Diada del Setge que se celebrava el dissabte 18 d'octubre.

A primera hora, a la plaça de la Creu, hi hagué molta animació. Era el punt de trobada per començar la caminada. En Ramonillo, enfilat al peu de la Creu de Terme, saludava els participants i els donava la sortida. A causa de la nostra edat avançada, no hi vam poder caminar, però tothom explicava que en ser una caminada teatralitzada, va esdevenir tot un èxit.

Ja cap a les 12, van anar al Local Social a veure l'exposició que els nens i nenes de l'escola havien muntat amb els treballs fets durant el curs 2024-2025 sobre el Setge de Castellfollit. Una grata sorpresa va ser el muntatge d'aquesta exposició, uns treballs molt ben pensats i elaborats, dibuixos i pintures, jocs, endevinalles, rodolins, manualitats... Cal felicitar totes les persones implicades, nens i nenes, professorat, pares d'alumnes i d'altres col·laboradors. A la

mateixa sala hi havia diversos materials trobats al castell relacionats amb els fets ocorreguts l'any 1822. També tot ben curiós.

I a la tarda, per arrodonir el dia, l'espectacle músico-teatral "Aquí és Castellfollit". La plaça Major es va convertir en un veritable teatre per a una formidable representació. Només demanem que no s'abaixi el llistó! La botifarra a la brasa i el cava, excel·lents. I l'endemà al matí, a l'hora d'anar a missa, la plaça estava com si no hagués passat res.

Ànims i felicitats per a tots, a l'Associació Cultural CastroFollit que ho va organitzar i a l'Ajuntament que hi va donar suport. I com Sant Tomàs, veure per creure!

Antoni Torreguitart i Maria Lluïsa Florensa

Exposició dels treballs dels nens i nenes de l'escola sobre el setge de castellfollit de 1822

AULA D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA

ELS INCENDIS I EL CANVI CLIMÀTIC

Estem immersos en ple hivern i continuem en les classes de l'Aula d'Extensió Universitària de Torà. Al desembre, Carles Freixes, director del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, ens va parlar del paper dels museus i la importància de preservar el patrimoni, una tasca que va des de l'inventari fins a la conservació i difusió. Vam aprendre sobre aquesta nova manera de treballar dels museus, que busquen transmetre un relat i duen a terme una tasca educativa: espais culturals que treballen per la interacció i per ampliar l'experiència dels usuaris. La xerrada es va complementar amb una visita guiada al Museu de Solsona que es va focalitzar molt en el patrimoni de Torà.

Per altra banda, aquest 2025 hem viscut a prop de casa nostra un dels pitjors incendis dels últims temps a Catalunya. Un incendi anomenat de "sisena generació", capaç d'interactuar amb l'atmosfera i crear situacions molt difícils de predir. Aquests incendis són el resultat de la combinació de temperatures extremes derivades del canvi climàtic i d'una extensa massa forestal, provocada en gran part per l'abandonament rural i la falta de gestió forestal. De tot això ens va parlar Marc Castellnou Ribau a la xerrada del mes de gener. És Inspector dels bombers de la Generalitat i un dels grans experts a nivell mundial en la interpretació dels pirocumulonimbus i en el desenvolupament d'esdeveniments de foc extrem.

Castellnou va incidir en com s'exposen els bombers davant unes condicions d'intensitat dels incendis cada vegada més preocupants. Catalunya ha duplicat la massa forestal a base de perdre pagesos i a causa de l'èxode rural. Els pagesos viuen al territori i del territori, per tant són qui en tenen cura. Hi ha necessitat no de més recursos d'extinció

d'incendis sinó de més recursos en gestió del territori: treballar per un país amb economia rural.

Quan a l'organització de l'Aula, creiem en la importància de crear vincles entre els diferents projectes i entitats de Torà, i és per això que vam convidar al cos de bombers voluntaris a la xerrada sobre incendis. Així mateix, estem en contacte amb el Club de Lectura de cara a la propera xerrada ja que anirà a càrrec de l'escriptor Alejandro Palomas. Serà l'11 de febrer amb el títol "La família, columna vertebral d'una creació literària: tetralogia d'Amàlia".

Marc Castellnou, expert en incendis, en diàleg amb el públic assistent

L'Aula

XAVIER CARRERA, L'ESTIMAT MOSSÈN DE SANAÜJA

Més de vint anys mossèn de Sanaüja, amb la seva fe sincera i bonhomia va deixar una marca indeleble al poble, a grans i petits, durant la dècada dels anys 60 i 70 del segle passat. Va influir molt especialment en la colla de jovent, noies i nois, que va trobar així que va arribar al poble, animant-los a formar una colla sardanista, ensenyant-los a ballar i motivant-los en l'aprenentatge continuat de la dansa. Ell les ballava bé i les sabia comptar, amb aquells peus que tot just despuntaven sota la sotana.

Nascut el 1920 a Borén, al Pallars Sobirà, va estudiar per prevere. Va arribar a Sanaüja el desembre del 1961 acompanyat de la seva germana, que li va fer sempre de majordona.

Com a mossèn del poble va heretar l'ús del recinte que llavors s'anomenava Centre Catòlic, on hi havia la sala de cinema. Als baixos una gran sala va servir per assajar les primeres sardanes, per agafar ritme, per trobar qui pogués comptar-les i dirigir la rotllana.

Els components d'aquell grup expliquen que a l'hivern hi feia molt fred al Centre i que, per fer-se'l passar, abans de l'assaig saltaven a corda. Recorden amb tendresa com li feien agafar la corda al mossèn i gira que giraràs. Els adolescents del poble van créixer amb aquella activitat compartida, fent grup i amb un nom escaient "Novells Dansaires". El juliol del 1962 van començar a competir, anant a concurs a Font Romeu. Tots recorden aquella sortida com a memorable. Sortir de viatge per anar a ballar sardanes... i a França! Van tornar ben il·lusionats amb el diploma. Tots els reconeixements i trofeus els portaven a Mn. Xavier per la gratitud de tot el que estava fent per la Colla Sardanista.

La Maria Carmen Andrés, membre de la colla, recorda així aquell temps i

la figura del mossèn: "El nom de Xavier Carrera Iglesias va lligat a l'obertura d'un horitzó desconegut pel jovent de Sanaüja: la dansa i l'esbarjo entre nois i noies, als anys 60 del segle passat, va ser un revulsiu molt positiu en la Sanaüja grisa i monòtona d'aquella època. Era un home d'aparença tímida, no aixecava mai la veu, amb un caminar pausat i silenciós. Ningú hauria dit el que va ésser capaç de fer: despertar i encoratjar els joves de Sanaüja a ballar sardanes, a crear la colla dels "Novells Dansaires" i a deixar la llavor durant molts anys a tot el poble. Hi posava tanta dedicació i entusiasme! Alhora, ens feia confiar en nosaltres i sentir-nos importants: podia ser que algun dia fóssim una "Colla Sardanista"?"

I la Carmen Estany, també membre de la colla, va escriure un poema (en reproduïm uns fragments) que es va llegir en l'homenatge que li van fer el passat dia 18 d'octubre, amb una trobada a l'església amb participació dels nebots de Mn. Xavier, una missa en record de la seva figura i una ofrena de flors al cementiri de Sanaüja, on havia rebut sepultura el maig del 1983.

Han passat més de 60 anys i la figura de Mossèn Xavier és ben viva a la memòria del poble de Sanaüja i, en especial, dels membres de la Colla Sardanista.

Toni Padullés Rius

HOMENATGE A MOSSÈN XAVIER CARRERA

Avui, després de molts anys, ens retrobem per honrar la memòria d'un mossèn que ens va ajudar i estimar.

Mossèn Xavier Carrera era un home bondadós, intel·ligent i valent, prudent i molt generós.

[...]

Els joves érem per ell un tresor de gran valor, un tresor que vigilava, cuidava amb molt d'amor.

[...]

Ens ensenyava a ballar, puntejar, saltar i comptar la sardana catalana per viatjar i concursar.

[...]

I ell que era tan discret, tan recatat i callat, s'aixecava la sotana perquè el veiéssim ballar.

[...]

I nosaltres el seguïem, gaudint en cada moment de la dansa que agermana a petits, joves i vells.

[...]

I avui ens retrobem per honorar nostre mossèn, donar-li sentides gràcies i dir-li : No t'oblidem!

Carmen Estany

1 - El 18 d'octubre els integrants de la colla sardanista "Novells Dansaires" li van retre homenatge acudint al cementiri de Sanaüja amb una ofrena floral.

2 - Mn. Xavier amb una bona part de la colla sardanista el 1968 a la porta de l'església de Santa Maria, a la plaça Major de Sanaüja.

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

PUIG CASTELLAR DE BIOSCA

UNA FORTIFICACIÓ MILITAR
ROMANA ENTRE LA PLANA I
LES SERRALADES DEL NORD

Al número 105 de LLOBREGÓS Informatiu (febrer 2021), vam publicar un ampli reportatge sobre el jaciment arqueològic de Puig Castellar, situat al terme de Biosca. Fa anys que un equip d'arqueòlegs de la UAB, liderats per Joaquim Pera i Núria Romaní, hi treballen cada estiu a fi d'estudiar minuciosament les restes d'aquesta fortificació i contribuir a la història del nostre territori. Avui ampliem la informació que es va desvetllant a mida que avancen les investigacions.

EL CONTEXT

Després de la victòria de Roma sobre Cartago, concretament l'1 de març del 197 aC, segons escriu Titus Livi, els cònsols romans Flac i Cató es dirigiren al Senat en relació amb les províncies. Els senadors van ser de l'opinió que, "ja que la guerra prenia una expansió molt gran a Hispània, era necessari posseir un exèrcit consular. Aquell a qui li correspongués en sort Hispània conduiria dues legions i 15.000 aliats llatins, més 800 cavallers i 20 naus de guerra...". El sorteig donà Hispània a Cató el Censor.

El cap de l'exèrcit més poderós que mai els romans havien enviat a Hispània instal·là un campament militar a Empòrion, creat a principis del segle I aC, i hi reprimí amb gran duresa la rebel·lió dels pobles ibers revoltats després de la victòria a la batalla d'Empòrion, començant pels indigets que poblaven la zona.

Després, l'exèrcit es dirigí cap a Tàrraco i en tornar per l'interior de la província d'Hispània Citerior va sotmetre els lacetans, que eren els ibers que s'estenien pel Bages, el Solsonès, l'Anoia i la Segarra abans de l'arribada dels romans.

UN TURÓ ESTRATÈGIC

A partir d'aquest moment, aquests territoris van restar definitivament sota control de Roma, amb presència de contingents militars de forma permanent instal·lats en assentaments de defensa i de suport logístic. Un d'aquests és la fortificació que es va ubicar a Puig Castellar de Biosca, un turó estratègic amb un ampli domini visual sobre el territori immediat: la confluència entre el riu Llobregós, la riera de Biosca i el torrent de Massoteres i el lloc per on passava una antiga via de comunicació que, procedent de la costa, enllaçava amb l'interior del país. Aquí s'establí un campament militar romà, tipus castellum, singular per les seves característiques i cronologia primerenca en el marc d'Hispània.

La fortificació emmurallada, d'1,6 ha, estava dominada per un edifici de comandància a la part central, fet amb tècniques constructives itàliques i modulats amb el peu romà. Els paviments, executats amb una gran destresa tècnica ens fa pensar que van ser encarregats a artesans experts provinents de la península Itàlica que devien acompanyar l'exèrcit romà. Possiblement, doncs, es tracta d'un taller itinerant especialitzat que usa sempre matèries primeres recurrents en tots els seus encàrrecs. Tots aquests elements decoratius semblen confirmar també una procedència itàlica dels oficials a càrrec de l'establiment militar, que volien disposar d'un edifici que reproduís amb la màxima fidelitat el modus vivendi del seu lloc d'origen.

1.- Tram de muralla descobert en les excavacions de l'estiu de 2025. (Miquel Parramon)

2.- Diferents tipus de paviment localitzats a la fortificació de Puig Castellar. (Equip arqueològic de la UAB)

JACIMENT ARQUEOLÒGIC

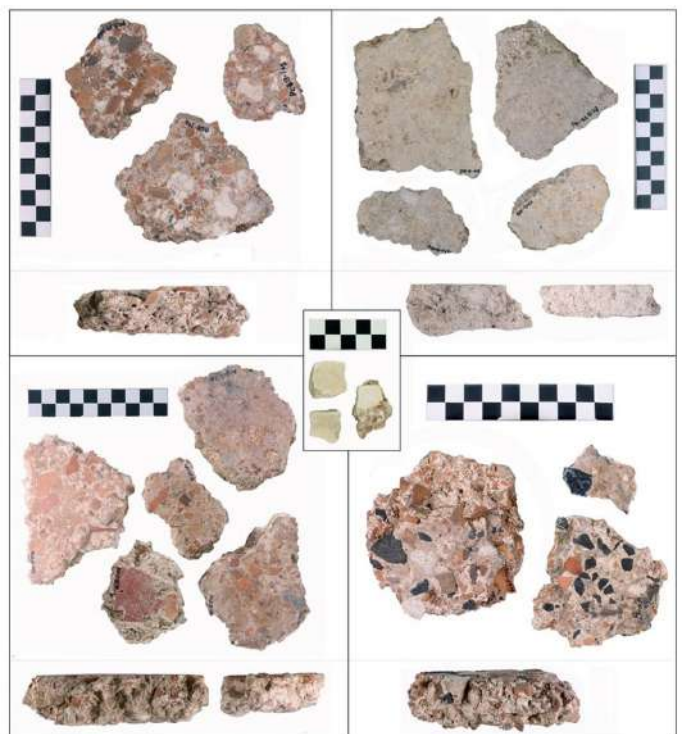
Les excavacions arqueològiques han permès recuperar-hi gran quantitat de ceràmica, on s'aprecia una combinació de produccions locals ibèriques, tant de servei com de transport, amb d'altres d'importació. Entre aquestes últimes, destaca la presència de ceràmica de taula de vernís negre pròpia del s. II aC, la coneguda com a ceràmica campaniana A. Entre les àmfores, tenim àmfores regionals ibèriques de boca plana, que habitualment contenien cervesa, però també destaquen els envasos de transport de vi itàlic, de procedències molt variades: de la zona de l'Apúlia, la badia de Nàpols, el Picè o la Campània, però també envasos d'oli procedents del nord d'Àfrica. L'ampli catàleg amfòric suggereix un abastiment divers i continuat de productes possiblement relacionat amb els subministraments oficials de l'exèrcit romà propis d'aquest període.

La fortificació s'hi va establir durant 60 anys, entre el 180 i el 120 aC., esdevenint durant aquests anys un centre de suport logístic pels exèrcits en trànsit, i de representació i administració del territori.

Puig Castellar va ser abandonat definitivament als voltants del 120 aC. Durant el procés de desmantellament previ, va produir-se un desmuntatge sistemàtic i ordenat d'aquells elements constructius que encara posseïen un cert valor d'ús (teules i carreus), segu-

rament per emprar-los i reutilitzar-los en un altre indret proper, que podria ser molt bé la vil·la romana de Sant Pelegrí de Biosca (una explotació agrícola a l'ager de Iesso), amb una àmplia cronologia que anava del segle I aC fins als segles V-VI dC, o també la mateixa ciutat de Iesso, fundada a l'entorn de l'any 120 aC i situada a 6 kilòmetres.

Jaume Font Simon

SANT ANTONI SOTA LA PLUJA

TRES TOMBS A SANAÜJA

El 17 de gener, a Sanaüja, la festa del patró Sant Antoni va quedar força deslluïda per la pluja que es va mantenir tota l'estona dels Tres Tombs i bona part del dia. Sota els porxos de la Plaça Major es va oferir, com és tradició, coca, figues seques i mistela a tots els participants. A migdia va haver-hi missa i a la tarda ball al local social amb el grup Crystal. Els joves de les Forces Diabòliques van portar el servei de bar i entrepans. I, és clar, no va faltar la Rifa de Sant Antoni. (Toni Padullés Rius).

ELS TRACTORS I LES MASCOTES A TORÀ

També el mateix dia 17 es va celebrar a Torà la tradicional festa de Sant Antoni Abat. Després de la missa dedicada al sant patró, es va fer la benedicció dels tractors a la plaça de la Creu. La benedicció aquest any va ser doble, ja que a més de l'aspersió del mossèn van rebre l'aigua que queia del cel en un dia plujós. També les mascotes, sota cobert, van ser beneïdes el dia del patró dels animals. A tot plegat va seguir una bona tertúlia acompanyada de coques, xocolata i mistela. A l'endemà la comissió de Sant Antoni va convocar el dinar a cal Bosch d'Ardèvol.

1.- Genets i cavalls fent els tres tombs a Sanaüja (Mònica Solanelles)

2.- Benedicció dels tractors a Torà sota la pluja

A IVORRA, DINAR DE GERMANOR

Per la seva part, Ivorra va celebrar la festa com cada any. El dia 17 una concorreguda sala del Local Social va acollir el dinar de germanor a base de paella i rodó de llom i sobretot la convivència de tot el poble per compartir la festa tradicional. A l'endemà, la missa de Sant Antoni va posar punt i final a la diada d'aquest patró que hi és present des de fa segles.

ARDÈVOL REPARTEIX LA VIANDA

A Ardèvol va presidir la missa el bisbe de Solsona, Francesc Conesa, en una celebració que va acabar amb el cant dels goigs que fan: "Ardèvol, poblet rural, / amb gran devoció us venera; / amor vos té filial, / paternal protecció espera; / siau-nos sempre advocat / en tota tribulació. / Gloriós sant Antoni Abat / sigueu nostre protector". A la sortida es va repartir la tradicional Vianda de Sant Antoni amb botifarres, fruita i vi.

3.- Les mascotes de Torà van estar atentes a la benedicció

4.- L'església d'Ardèvol plena el dia de Sant Antoni

roba de casa modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

Massoteres

Sanauja

LA NEU COBREIX

El dia de la cavalcada els Mags
blancs de neu. En presentem f
Vall. També, al tancament d'aque
i haurém tingut un gener

Torà

Enfesta

Pinos

Castellfollit

X EL LLOBREGÓS

d'Orient ens va regalar paisatges
fotografies d'alguns pobles de la
sta edició torna a nevar suaument
generós en precipitacions.

Molsosa

Vicfred

ENTREVISTA

FORMA PART DE LA HISTÒRIA DEL CLUB DE FUTBOL TORÀ

A LLUÍS VILAPRINYÓ

PARLEM AMB LLUÍS VILAPRINYÓ, UN TORANÈS DE 87 ANYS, GRAN AFICIONAT AL FUTBOL, QUE EN EL DECURS DELS ANYS 1963 AL 1971 VA VIURE INTENSAMENT COM A DIRECTIU UNA GRAN ÈPOCA DEL CLUB DE FUTBOL TORÀ.

R.T. Quan comença la teva relació amb el Club de Futbol Torà?

L.V. Als anys 50. Tenia 16 o 17 anys i treballava a la fàbrica de teixits Cotonera Febril de Torà. L'encarregat, el senyor Fortià, que era molt aficionat al futbol, feia l'equip. Ens canviàvem a dins la fàbrica i anàvem al camp caminant.

R.T. El camp ja era on és ara, qui va continuar coordinant el futbol?

L.V. El Ramon Parramon va ser qui va tirar el futbol endavant amb el Jaume Sangrà. Ens vestíem a la Toranesa, que es deia fonda Meix i la samarreta era blanca i vermella. Això era l'any 1963 i jo portava la farmaciola. El Parramon em va demanar que me'n cuidés i vaig ocupar-me de la caixa i del que convingués. No teníem entrenador i arribàvem a onze justet i sovint l'àrbitre era del mateix poble. Encara no estàvem enquadrats en cap campionat i vam decidir competir. Vam comprar noves samarretes amb els colors del Barça per dotze pessetes cada una.

R.T. Va ser quan vau començar a participar en competicions oficials...

L.V. Sí, però en aquell moment, a la categoria on érem només hi podien competir jugadors d'entre 18 i 25 anys. I ens trobàvem que alguns dels jugadors ja havien passat aquesta edat i altres no hi arribaven. Després es va canviar la normativa i ja podíem competir amb normalitat i sense haver de recórrer a cap tripijoc. Els partits eren per la zona

de Manresa. Més endavant, com que si jugàvem amb la lliga del Manresa havíem de fer viatges massa llargs i no trobàvem jugadors, vam anar a Igualada, que era més a prop. El regidor d'esports Josep Maria Castellort, el Dr. Botet i el Jaume Jorba, representant de la Federació Catalana, ens van deixar jugar el Trofeu de l'Alcaldia. Com que es jugava a l'estiu, venia més gent; als partits d'hivern no hi venia ningú!

i vam organitzar un viatge a Àustria on vam disputar dos partits, i això ens va donar l'oportunitat de visitar Alemanya i Suïssa. Més endavant es va fer un altre desplaçament a Holanda, però jo ja no formava part de la Junta perquè me n'havia anat a viure a Igualada.

R.T. **Vols afegir algun record?**

L.V. Em ve a la memòria el millor gol del nostre equip, que el va fer el Francesc Figueras quan jugàvem el Trofeu de l'Alcaldia d'Igualada contra el Carme. Des de l'angle esquerre va fer un xut i la pilota va anar a la cassola. Després del gol, l'Igualada el volia fitxar. També voldria agrair el suport del Sr. Raga, del Sr. Magí, l'alcalde de Torà de llavors, i de tota la gent que ens va ajudar durant els primers anys.

Gràcies, Lluís, per haver-nos donat a conèixer una part molt important de la història del Club de Futbol Torà.

Ramon Torné

1.- *Lluís Vilaprinçó al menjador de casa seva durant l'entrevista*

2.- *A la ciutat de Bregens (Àustria) van jugar contra el Schruns el 1970*

3.- *Un dels primers equips del Club de Futbol Torà*

La Loteria del Mercat de Calaf

c/ Sant Jaume 31 - Tel. 93 369 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

Bona sort !

Loteria de Nadal per a empreses i associacions
Participacions personalitzades

LOTERIAS Y APUESTAS DEL ESTADO

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

ESPECIALISTES EN TOTS ELS SERVEIS DEL TEU IMMOBLE

**Projectes d'Edificació · Presentacions de vídeos 3D
Coordinacions de Seguretat · Topografia · Cèdules
d'Habitabilitat · Certificats d'Eficiència Energètica
Inspeccions Tècniques d'Edificis**

**Compravenda de tota classe de finques
Lloguers i permutes
Administració de comunitat de veïns
Gestions i tràmits**

www.immoplanning.es · www.ramonriba-arquitecte.cat

Rambla Segadors , s/n (xamfrà C. de les Serres) | 25210 Guissona, Lleida | Tel. 649 96 38 17

PREVICAT

2000

CORREDURIA D'ASSEGURANCES

cardona@previcat2000.com

☎ 686 975 967

COFISCO

ALFIC

Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA

info@cofisco.es

973 473 317 - 93 869 16 35

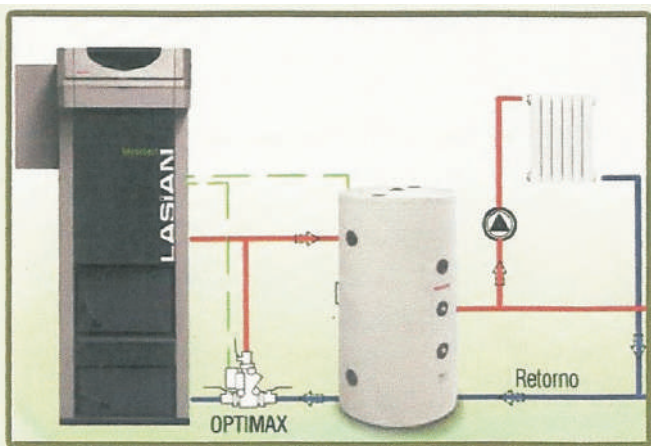
www.solagrupo.com

La sembra ben feta!

JOSEP ALARCON
Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA

CRU COM EL PETROLI

Aquests últims trenta dies de gener han volatilitzat el discurs dels darrers quaranta anys del que anomenàvem geopolítica o política internacional. Tot i que volia centrar aquest primer article de l'any a parlar sobre com hem passat les festes de Nadal a Torà; o bé ressaltar l'èxit dels actes organitzats per diferents entitats com és l'Associació de Reis, la cursa de Sant Gilvestre i tants altres esdeveniments locals, el que passa mar enllà és tan gros que costa dissociar-se'n.

Resulta que, poques hores després d'haver tornat a casa de celebrar la nit de Cap d'any al poliesportiu, ens assabentem que els Estats Units havien atacat Veneçuela i n'havien segrestat al president, Nicolás Maduro, "guanyador" fraudulent de les últimes eleccions. Impacte brutal d'una notícia que, immediatament, va provocar l'esclat de joia de l'oposició veneçolana. Però només unes hores després, sense interludi, es comencen a veure les tuberries de tot plegat: el president Trump només pretenia instaurar un govern titella, fent del país un protectorat americà, amb l'objectiu indissimulat d'extreure'n tot el petroli possible. No els ha calgut, com amb el cas de l'Iraq o en tants d'altres anteriors, ni l'operació cosmètica d'exportar-hi una democràcia. Interessos i diners en cru, com el barril de Brent.

Tot això passava en una república llatinoamericana, de les que en Woody Allen retratava a "Bananas" (1971) com a dictadures de fireta. Però el que és més increïble és el que passarà a Groenlàndia, en territori danès i, per tant, de la Unió Europea. Donald Trump vol annexionar, si us plau per força, aquest tros de món que ha esdevingut estratègic per a la seva seguretat nacional. Des que el canvi climàtic ha fet pujar les temperatures i es preveu que el desgel dels pols avançarà, les rutes comercials i els recursos naturals de l'oceà Àrtic han agafat un altre relleu. Simplificant-ho molt, podríem dir que aquest és el nou punt de disputa entre potències; i els Estats Units en volen un bocí més gros del que ara tenen amb Alaska.

El que comentem fora apassionant, sota el meu punt de vista, si no fes tanta por. Des que vaig llegir la Venganza de la geografia, de

Robert Kaplan, que m'interessa veure com els mapes influencien la història dels països. I tot i que la saviesa d'aquest diplomàtic americà és vastíssima, això no ho havia vist venir ni ell mateix. L'home ja parlava de política de blocs, de la batalla Estats Units-Xina, com fa cinquanta anys va ser la Guerra Freda entre els americans i la Unió Soviètica; però semblava distòpic, entrant en aigües de la ciència-ficció, pensar que els mateixos EUA s'encarregarien de fer miques l'ordre internacional sorgit de la Segona Guerra Mundial i que, més enllà de la retòrica, gosarien posar-ho violentament en pràctica. No parlem de Gaza ni d'Ucraïna, repeteixo, ja parlem directament de la Unió Europea.

A hores d'ara el panorama europeu fa por. Han passat dies i dies des de l'amenaça americana i la veu d'Europa segueix desapareguda de forma impresentable: Ursula Von der Leyen encara no ha dit res i el secretari general de l'OTAN, Mark Rutte (fins fa poc primer ministre holandès) fa la trista figura com un gosset faldiller de Trump, en una estampa gairebé pornogràfica.

Quin serà el desenllaç de tanta temeritat política? No ho sabem pas, però no pinta gaire bé. Perquè això passa en ple auge de l'extrema dreta, finançada pels lobbies de la dreta radical, mentre la majoria de la societat sembla que dormi a la palla, si fem cas a les enquestes. Si es justifica el vot només pels suposats problemes derivats de la immigració massiva –que n'hi ha i que cal gestionar– farem el joc a tot maquiavèl·lic muntatge transnacional que intenta destruir la nostra fràgil i preuada forma de vida europea. Que, malgrat totes les mancances, continua sent l'espai de llibertat, d'igualtat socioeconòmica i, per tant, de benestar, més important del món. No sembla pas poca cosa.

Roger Besora i Foix

NOUVELLE VAGUE, DE RICHARD LINKLATER

La Nouvelle Vague va ser un moviment de cinema francès impulsat per crítics de cinema que a finals dels anys 50 formaven part de la coneguda revista cinematogràfica Cahiers du Cinéma (que encara existeix ara), amb autors com Jean Luc-Godard, François Truffaut, Claude Chabrol, Éric Rohmer, Jacques Rivette, Agnès Varda... Ells i elles volien trencar amb la manera de fer cinema tal com s'estava fent en aquell moment.

Aquest grup de crítics i crítiques de cinema van esdevenir directors i directores, fent un cinema innovador pel moment, on prioritzen la llibertat creativa, l'espontaneïtat a l'hora de rodar i amb moltes ganes d'experimentar amb la càmera tot recercant la bellesa.

Fent ús del títol homònim del famós moviment de cinema francès, Richard Linklater ha fet una pel·lícula divertida i tendra i alhora un

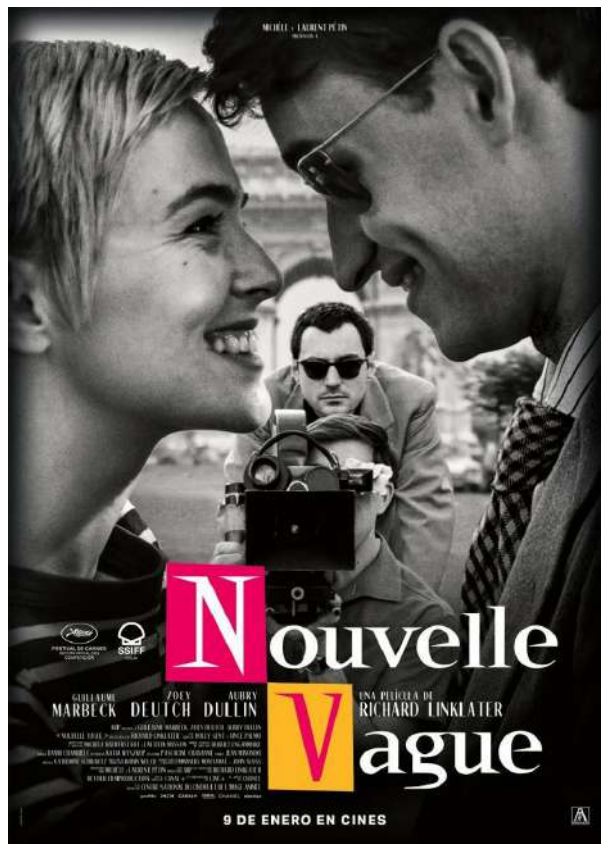
**Un cinema innovador
pel moment
on prioritzen
la llibertat creativa**

homenatge preciós, tot rec recant el rodatge d'una de les pel·lícules clau i, al mateix temps, una de les que va tenir més èxit, que és "À bout de souffle" (El final de la escapada), de Jean-Luc Godard, on mostra d'una manera admirable el procés d'un cineasta per crear una pel·lícula des de l'inici i la manera com es duu a terme aquest procés. Així mateix mostra, a través de

la narrativa i la imatge, les característiques i el segell autoral establertes per aquells cineastes a l'hora de crear un film.

Linklater no només honra un moviment, sinó també els cineastes, els actors i actrius que interpretaven les peces artístiques creades, com Jean Paul Belmondo, Jean Seberg, Jean Pierre Léaud, Juliette Gréco, Jeanne Moreau, Anna Karina... i un festival de cinema, que va ajudar a visibilitzar-lo com és el Festival de Cannes. Aquesta pel·lícula, a més de ser una carta d'amor apassionada de Richard Linklater, esdevé una biografia sobre de la història del cinema.

Núria Bagà Solé

EL NOM DELS MITJANS DE TRANSPORT

En la quotidianitat fem paraules, repetidament, sense qüestionar-nos-en l'origen. És el cas, per exemple, dels mots que s'usen per a designar els mitjans de transport. La majoria de vehicles aparegueren després de la revolució industrial, i per això requeriren l'encunyament de neologismes lèxics. És interessant observar les diferents denominacions que reberen i per quin motiu.

És interessant
observar les diferents
denominacions
que reberen
i per quin motiu

El mitjà de transport per antonomàsia és el cotxe. Aquest mot sembla provenir de l'hongarès o del txec, tot i que no pot afirmar-se amb certesa. Inicialment, servia per a designar un tipus de carro de cavalls per a transportar persones. En català, enregistrem la variant dialectal *coixo* en testimonis antics. En l'accepció moderna 'màquina automòbil', de primer s'usà *automòbil* 'cotxe de tracció automàtica, per motor d'explosió', i després s'abreujà en *auto*. El mot *cotxe*, amb aquest sentit, es popularitzà més tardanament.

El cas d'autobús és una mica diferent. És també un compost amb el prefix *auto-*, que es generà a partir de *automòbil* 'que es mou per si sol'. La segona part del compost, *bus*, és un

escurçament que es generalitzà en francès i anglès del llatí *omnibus* [> *bus*]. És una forma del mot *omnis* 'tots'; concretament un datiu benefactiu, que es tradueix 'per a tots'. En francès, originàriament era (*voiture*) *omnibus* '(cotxe) per a tots'.

És remarcable, també, l'origen de metro. Concretament, és un escurçament de *metropolità*, usat com a adjectiu de la construcció *ferrocarril metropolità*. I, al seu torn, *metropolità* deriva de *metròpolis* 'ciutat més important d'un lloc', mot grec que designava la ciutat mare d'una contrada [*μήτηρ* (*méter*) 'mare' + *πόλις* (*polis*) 'ciutat']. També en la metròpolis hi trobem el taxi, que no és res més que un escurçament de *taxímetre* 'automòbil taxímetre, mesurador de la taxa'.

A l'aire, també hi trobem una sèrie de mitjans de transport. L'avió, per exemple, s'anomenava inicialment *aeroplà*, compost culte que significava 'que plana per l'aire'. El mot *avió* és més tardà i d'origen francès, i es formà a partir del llatí *avis* 'ocell' més el sufix *-on*. També té l'origen en un compost culte el mot *helicòpter*. Prové del grec *ἕλιξ* (*hélis* 'espiral') + *πτερόν* (*pterón* 'ala'). Designava, doncs, la mecànica de vol d'aquesta aeronau, atès que es basà en el moviment de les seves ales. Altres, però, no crearen el nom a partir de la funció del vehicle sinó a partir de la forma. És el cas de l'ala delta, que no és res més que una ala en forma de delta, la quarta lletra de l'alfabet grec [Δ].

Per mar, tenim el vaixell. Ve del llatí *vascellum* 'vas o recipient petit'; és, doncs, un diminutiu de *vas*, en l'accepció 'recipient'. Vaixell, en origen, tenia diferents sentits, com 'bota de vi o barril, receptacle per a coses diverses', etc. En tot cas, el significat de recipient gran feu que passés a designar les grans embarcacions.

Adrià Castellà Jou, filòleg

SANT VALENTÍ. SÍ O NO?

Sant Valentí és aquella festa que ningú celebra però que si t'equivoques, dorms al sofà. Podríem dir que Sant Valentí és com Hisenda: millor no jugar-te-la i paga per evitar conseqüències. Molts et diran que és una festa romàntica. Però no ho és. Té de romàntica lo que Trump té d'altruista. Sens dubte, és una mena d'examen de parella però sense temari per estudiar. I sempre l'acabes suspenent per alguna cosa: massa poc, massa cursi, massa tard, massa barat... És que no et queda clar si s'ha de celebrar o no. Moltes parelles diuen: "Nosaltres no celebrem Sant Valentí, eh! Això és molt comercial. Som més de Sant Jordi". Sí, sí. Tan comercial que aquell dia tens reserva a un restaurant on no hi has anat mai, pagues un menú que val com una revisió del cotxe i menges coses que no saps ni pronunciar. Aquestes parelles són menys coherents que l'Oriol Junqueras. "Vull la independència, però millor el pacte fiscal".

Després venen els regals. Sant Valentí és el dia oficial de comprar merda cara i cutre: cors de peluix que semblen extrems d'un malson infantil; perfums que no saps si t'agraden o t'ofenen; tasses amb frases tipus "My Love", que fan molta gràcia el dia 14 i molta vergonya la resta de dies de l'any, que l'has d'amagar al final de l'armari perquè ningú la vegi i la trobi. Una mica el que passa amb el teu cunyat, un dia l'aguantes però la resta l'enviaries a lluitar a qualsevol front de guerra. Però clar, bé has de regalar alguna cosa, perquè no regalar res és jugar a la ruleta russa, però amb una pistola plena de bales. Tinc un amic que no li va regalar res a la seva parella i la setmana que ve sortirà a First Dates.

Hi ha gent que no se la vol jugar i regala flors. Les flors són la "copa Brasil" dels postres dels sopars de germanor de les Festes Majors de poble. Tot un clàssic. Ara bé, és un bon regal, tenint en compte que dura aproximadament una setmana? De fet, la flor és la viva metàfora de

l'amor: el primer dia és preciosa, al cap de tres, la regues amb l'esperança que duri més, i al cap de set, et separen d'ella tot tirant-la a l'orgànic. I després hi ha el gerro, perquè les flors mai venen soles: un gerro lleig, estrany. Són més estranys que veure Maduro cantant l'himne nord-americà.

Quina sort que tenen els solters, tu! Els solters diuen que Sant Valentí és una estafa capitalista. I és veritat. Però també t'ho diuen amb una pizza familiar, una ampolla de vi D.O. Rioja i un Iphone 47. Parlant de mòbils, aquell dia si no vols que t'agafi una feridura l'hauries de tenir desconnectat. Us ho dic, bàsicament, perquè el 14 de febrer, Instagram es converteix en una cuina de "Pesadilla en la Cocina": perquè fa vomitar. Parelles recargolades d'amor, petons a contrallum, frases com "Love you to the moon and back"... A veure nen, que la teva novia és de les Oluges, no de Cincinnati! I quina hipocresia! Si aquell matí us van veure a la cafeteria del poble i no us miràveu ni dirigíeu la paraula... Que al vostre costat Florentino Pérez i Jan Laporta semblen els Teletubbies "una abraçada...". Ja us dic jo, que Sant Valentí no va d'estimar sinó de demostrar-ho. Si no publiques res, sembla que la teva relació estigui en una revisió tècnica, com el cotxe quan el portes al taller. Pots estar enamorat però sense fotos amb cors, l'amor no passa la ITV.

Així que al final Sant Valentí és això: un dia per demostrar amor regalant coses que no necessitem, flors que moren, gerros lletjos que duren per sempre i fotos que pengem perquè la gent sàpiga que, almenys, en aquell segon, tot va molt bé. Després d'això, no crec que celebri Sant Valentí, però per si de cas, compraré un ram de flors i l'hi donaré tot menjant a un restaurant. Bé, hauré de sopar aquell dia, no?

Sergi Torrecasana

2025: MAL ANY PEL SECTOR RAMADER

Durant l'última dècada hi ha hagut una reducció progressiva del nombre d'explotacions ramaderes. Han patit la més gran davallada les explotacions del sector del boví de llet, el cabrum, l'oví i el conill. I la causa de tot plegat la té, en part, la falta de relleu generacional, perquè molts joves, que són els que haurien de marcar el futur del sector, no ho veuen atractiu ni rentable, cosa que fa que es decantin al final per altres professions. I així cada dia hi ha més evidències que s'està donant una sèrie de factors que ens porten més a prop del precipici i que ens van totalment en contra.

Per un costat, el canvi climàtic fa que molts virus campin per tot arreu per culpa d'aquestes temperatures tan suaus i que moltes més aus migratòries facin cap cap a aquí. Per un altre costat, l'augment descontrolat de la fauna salvatge que ha vingut donat per una mala gestió que ha ocasionat, al no haver-se fet bé les coses, que ara tinguem porcs senglars, ossos, cabirols i conills per tot arreu. Les zones ZEPA també han fet més mal que bé doncs s'han protegit moltes aus i això ha comportat que cada dia també n'hi hagi més exemplars i de més espècies. I tot aquest cúmul d'improperis ha petat el passat any 2025 on el sector ramader va anar de mal en pitjor. Vam començar amb la tuberculosi en bovins i en ovins. Vam seguir amb la dermatosis nodular contagiosa i el sector boví ho va patir de ple i tot seguit el brot de pesta porcina africana en senglars a Collserola i vam acabar l'any amb el positiu de grip aviar en una explotació avícola ubicada a la comarca de l'Urgell.

Ja ho veieu, ple total d'incidències en un any, com si s'haguessin alineat tots els astres contra el pilar del sector primari. I de fet, al final, els ramaders som els únics que hem patit les davallades de preu amb la por posada al cos perquè la cosa no anés a més. De moment hem començat l'any amb el convenciment que més malament del que ho hem passat no es

repetirà enguany. Això ja ho anirem veient. Els ingressos han baixat i sense tenir cap culpa del que ha passat, ens han omplert de mesures sanitàries com si haguéssim estat els dolents de la pel·lícula. De dolents, res de res. Nosaltres som professionals i ja fa anys que ens dediquem al món de la ramaderia i intentem seguir fent les coses bé. Com deia, els ingressos dels productors han baixat però malauradament en cap moment el consumidor a les botigues ha notat cap rebaixa en els preus. Això és intolerable i ja està vist que sempre hem de pagar "el pato" els mateixos. Què hi farem. Tant de bo aquest 2026, que tot just hem començat, sigui millor i es pugui controlar d'una vegada la fauna cinegètica i que es torni a la normalitat amb uns preus raonables pel sector més productiu del país i que ens permeti seguir endavant.

Josep Verdés

EMPESTATS

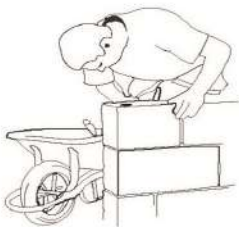
2025 ha acabat amb els porcs de quatre potes disputant el protagonisme mediàtic als seus competidors bípedes. L'aparició d'un brot de pesta porcina africana a Collserola, a tocar dels laboratoris de l'IRTA-CReSA, especialitzats en "malalties porcines emergents", amb l'esperpèntic episodi d'un suposat entrepà contaminat i el consegüent degoteig de casos de senglars afectats, ha posat el focus en el sector i en alguns dels seus efectes colaterals més polèmics, com la contaminació dels aqüífers i la dependència dels mercats exteriors.

-“No té cap sentit engreixar porcs aquí, amb matèries primeres importades, per a exportar la carn i quedar-nos la merda”. Sí, perquè tothom sap que els Seat, els Ford i els ressuscitats Ebro els fan en obradors artesans, sense cap mena d'impacte ambiental, amb el ferro de les mines d'Alins i només es venen de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó! Que la mala gestió de les dejeccions ramaderes han contaminat molts aqüífers és un fet innegable però –al tanto!– el que contamina no és l'ús dels purins com a fertilitzant sinó tirar-ne en excés, més del que poden absorbir les plantes, exactament igual que amb els adobs que fabrica Fertiberia, ICL o BASF, amb dues diferències substancials: que els d'origen industrial no molesten al nas dels veïns i que pel seu cost cada cop més elevat no se'n sol llençar més del compte. Cal recordar, però, que una de les comarques amb les aigües més contaminades és el Maresme, on la ramaderia

CONSTRUCCIONS I REFORMES

COBERÓ-TORNÉ, SCP

els paletes del Llobregós

Tel. 620 109517 - 690311965

és gairebé inexistent, a causa dels fertilitzants químics utilitzats als conreus de flors i hortalisses, amb el rècord de concentració de nitrats a Vilassar de Mar (638 mg/l, dotze vegades superior al permès).

Poc o molt totes les activitats econòmiques tenen efectes negatius, com els apuntats més amunt, i també de positius (o és que us penseu que la gent viu de l'aire?). La gràcia és que el 'poc' correspongui als inconvenients,

La principal pandèmia del sector primari és la globalització

i que s'apliquin mesures per a reduir-los, i el 'molt' als avantatges. Destacar la importància de la ramaderia en una publicació de la vall del Llobregós és –o hauria de ser, perquè de vegades se sent cada animalada– innecessari. A la gran majoria de pobles del nostre país, especialment als més petits, l'agricultura ha sigut durant segles la base de l'economia local i la ramaderia un complement. Fa unes dècades, però, la situació es va capgirar i, pel volum d'ingressos i de feina, qui evita el desdoblament complet de moltes zones és la ramaderia intensiva: dos terços de la renda agrària catalana correspon a la ramaderia i més de la meitat de la ramadera al sector porcí. Aquest fet no hauria d'evitar qüestionar el model actual, amb la construcció de granges cada vegada més grans i cada cop més sotmès als mercats internacionals, i preguntar-nos si la tendència afegeix pros o contres a la

balança, especialment en l'aspecte demogràfic. El creixement continuat de la ramaderia dels darrers anys, especialment les anomenades 'macrogranges', que no se sap ben bé a partir de quina capacitat comencen, comporta una creixent 'fixació' de població al territori? En absolut, fins i tot pot tenir l'efecte contrari: multiplicar per x la capacitat d'una granja no suposa incrementar amb el mateix percentatge el nombre de gent que hi treballa i en viu. En canvi, en un hipotètic enfonsament dels mercats –imagineu-vos una caiguda de les exportacions causada per una crisi sanitària o per motius geopolítics– contribuirien al tancament de moltes granges petites, les que menys han participat en inflar la bombolla: si a un integrador li sobren cent mil porcs que creieu que farà abans, deixar buides deu granges de deu mil caps o cinquanta de dos mil? Que l'actual tendència és inevitable? No, només cal voluntat política i establir topalls màxims de caps per explotació.

La principal pandèmia del sector primari és una que fa trenta anys la majoria de gent tractava d'empestats als pocs que la denunciaven: la globalització, el virus del lliure comerç, ara reforçat amb la nova soca de l'acord Mercosur-UE, que ens omple la nevera de productes de països que no compleixen les mateixes normatives sanitàries, ambientals o laborals, per a benefici de molt pocs. Sí, l'excés de porcs fers, cabirols i conills fan mal al tros però encara en fan més els manaires des dels despatxos. Ara podríem continuar parlant de la caça i de la necessitat de combatre les plagues però ja no tenim espai... ni ganes d'anar a Lledoners.

Josep Anton Vilalta

LedsC4

Vine a l'outlet d'il·luminació de LedsC4!

De dilluns a divendres de 10.00 a 14.00 i de 16.00 a 18.00
Dissabtes de 9.00 a 14.00

Afores s/n, Torà (Lleida)
973 468 121
outlet@ledsc4.com

EL MÓN INTERN D'UN NADÓ

Alguna vegada us heu parat a pensar, encara que només fos per curiositat, què deu pensar un nadó de setmanes de vida? Si sou mares o pares, segurament sí. La majoria dels progenitors volen saber què passa pel cap del seu fill o filla en moments que té gana, quan mira fixament un punt llunyà, o quan interromp de cop el joc que estava fent tan entusiasmat. Els adults que estan en contacte amb bebès, no poden parar d'atribuir-li certs pensaments,

Què deu pensar un nadó de setmanes de vida?

sentiments o desitjos en aquests moments donats. En aquestes ocasions, es posen en el lloc de la criatura i intenten endinsar-se en la seva ment, actuant com si sabessin què ocorre allà dins. I quan no poden identificar-ho, simplement procuren esbrinar-ho el millor que poden. Inventen una interpretació, que està clarament influenciada per la seva pròpia manera de veure el món. Si, per exemple, quan veus que el nadó comença a plorar i hi identifiquis ràbia o irritabilitat, el més probable és que reaccionis amb els mateixos sentiments: enuig i una possible culpabilitat posterior. En canvi, si el que llegeixes en el seu plor és més aviat angoixa, el més probable és que sentis i expressis empatia, d'una manera fàcil i directa. Veiem com la nostra resposta dependrà, en gran part, de com percebem nosaltres els sentiments i connectem amb ells en el moment present, però també del que vam rebre dels nostres pares quan érem petits, és a dir, de la interpretació que van donar ells als nostres sentiments i comportaments.

Penseu que aquestes suposicions o interpretacions són necessàries i generalment són positives i útils. Quan estimes a algú, desitges compartir amb ell allò que sents, com si fóssiu la mateixa persona. Però també desitges que ell sàpiga que és estimat per tu. Aquí és on comença l'empatia i la intimitat. Imaginar el que sent el nadó és tan necessari per ell com pels progenitors.

Imagineu que un bebè està a punt de plorar o et mira el nas quan el tens en braços i somriu, què faríeu? Primer imaginariem els motius, els desitjos i els sentiments de la criatura, deduint la seva expressió d'allò que acaba de passar entre vosaltres. Després sorgirien un munt de preguntes on la nostra imaginació intervé per interpretar la situació d'acord amb la conducta del petitó. La interpretació que hi donem es converteix en un ítem més del diccionari mental que anem elaborant a cada moment i experiència en la criança, i ens servirà de guia per anar actuant d'una manera o una altra amb el nostre fill o filla. Ara bé, al mateix temps, aquesta guia d'interpretacions també ajudarà el nadó a aprendre de la seva pròpia experiència. Amb total certesa, el bebè no sap què sent, on ho sent, què vol exactament o què li molesta en aquell moment. Els seus desitjos, motius i sentiments són relativament imprecisos. Necessitarà l'ajuda de l'adult que està amb ell, de la seva interpretació, per definir-los i estructurar, així, el seu món intern.

*Vanesa Pérez López
Psicòloga Col. Núm. 26476*

LLEGIR I ESCRIURE NO ENS VE DE SÈRIE EL GRAN REPTE DEL CERVELL HUMÀ

La lectoescriptura és una activitat necessària perquè formem part d'una societat en la qual tots els membres tenim la necessitat de comunicar-nos i expressar-nos ja sigui de manera oral, escrita, a través de l'art, del llenguatge no verbal...

La lectoescriptura és una habilitat cabdal per facilitar el desenvolupament cognitiu (de coneixements) i ens ajuda en tot el nostre creixement.

Gràcies a la recerca en la neuroeducació es pot afirmar que en el cervell humà no hi ha cap estructura biològica innata (que més voldríem!) que de manera autònoma ens porti a aprendre a llegir i escriure de la mateixa manera que aprenem a caminar, parlar, menjar... que s'aprèn per imitació perquè el cos ja en té la predisposició natural per fer-ho. La lectura i l'escriptura requereixen un complex procés d'aprenentatge i s'aprenen de manera conscient i voluntària, no serveix el contacte social. Si s'aprenen amb les relacions interpersonals no hi hauria analfabetisme.

En la lectoescriptura cal descodificar símbols, comprendre el significat de la combinació de signes i tot això seguint unes normes lingüístiques per tots els que s'inicien en l'aprenentatge del llenguatge. En aquest aprenentatge també hi estan implicades altres habilitats com l'atenció, la memòria, la capacitat d'organització i l'orientació espacial, sobretot perquè cal fixar-se molt en els detalls de les lletres, com per exemple b/d 5/s ... i també transcriure-les en un paper utilitzant un llapis, mantenir el to muscular per subjectar-lo i controlar la coordinació mà-ull per iniciar el traç de símbols abstractes.

La complexitat d'aquest aprenentatge posa en marxa moltes xarxes neuronals que reforcen

aspectes sensorials i cognitius, com el de la parla, que cal dominar abans d'aprendre a llegir.

Llegir activa la capacitat de comprensió i de reflexió. Quantes vegades ens hem rellegit algun paràgraf o text (notes, apunts, informes...) per copsar millor el que ens vol dir l'autor?

Escriure potencia l'expressió i la creació i ordenació d'idees. Quantes vegades ens ha calgut escriure per endreçar alguna situació? Llistes, esquemes, diari personal, comptes...

Quan parlem del fet de llegir, estem parlant de la comprensió d'allò que està escrit i de les idees que transmet.

L'escriptura implica descodificar lletres, sons, paraules, frases fins a aconseguir que la representació mental que volem transmetre tingui forma de text escrit.

Als nostres infants iniciàtics (que comencen) no els resulta fàcil identificar tipografies, sons semblants amb grafies diferents, simetries entre lletres i nombres... Amb tot, i gràcies a una de les funcions del nostre cervell que consisteix a destacar el contorn d'un objecte observat per identificar-lo, i les connexions neuronals que se'n deriven, fa que l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura sigui una mica més fàcil.

Ara ja només ens cal afegir la tasca motivadora i engrescadora de pares i docents perquè els nostres infants gaudeixin llegint i escrivint.

Montserrat Miquel Andreu
Pedagoga Col. Copec: 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

www.hellomomi.com

www.instagram.com/hellomomi

TEMPS SERÀ TEMPS

Fa uns anys, durant la pandèmia – i poc després –, em va donar per revisitar Yuval Noah Harari. Per als qui no el coneixeu, val la pena endinsar-s'hi. És l'autor de *Sàpiens*, *Homo Deus*, etc. És didàctic, clar, una mica agosarat en les conclusions, però, tot i no ser sociòleg ni antropòleg, acostuma a ser rigorós.

Al primer llibre de la trilogia, *Sàpiens*, parla de moltíssimes coses, però n'hi ha una que em va sobtar especialment: com l'*Homo sapiens* va aniquilar –ja fos brutalment o per difuminació– el neandertal. El neandertal, en teoria, tenia totes les de guanyar: era físicament més robust, estava més establert i adaptat al medi, i en alguns moments també més ben posicionat territorialment. Però l'organització i el salt evolutiu del sapiens –la comunitat i, si voleu, la sistematització–, sumats als canvis climàtics, la demografia (poblacions petites), la competència pels recursos i l'assimilació parcial, van fer desaparèixer tota una espècie.

Perquè sí: malgrat que en molts llocs es van fondre i que finalment els sapiens van prevaldre, eren espècies d'homínids diferents. Avui som una espècie única. Diferents caràcters i colors, orígens i cultures, però tots som hereus de l'*Homo sapiens*. Ens podem dir sapiens sapiens, o *technologicus*, o digues-li com vulguis: som una estirp única.

I aquí arribo a la paraula: única. Quina paraula més horrible, més desencantadora i més solitària.

La humanitat s'està unificant, i amb això perdrem els matisos del que som. Ens volen a tots iguals: pensant igual, menjant el mateix. La caça del qui se sent i vol ser diferent ja està oberta. Políticament, això es tradueix en poques coses, però sobretot en la teoria de la tripolaritat: tres grans potències – els Estats Units, Rússia i la Xina – es repartiran el món. I ho faran.

Els Estats Units volen una Europa desorganitzada i dependent. Volen matar primer l'OTAN i després – o al mateix temps – la Unió Europea. Una Europa dividida no els fa por ni a ells, ni als xinesos, ni als russos. Els xinesos

Construeix un hàbit d'estudi en 30 dies!

Descobreix el **Mètode MOMI** i reforça els continguts escolars mentre crees **un hàbit d'estudi!** Creat per **Montserrat Miquel Andreu**

Tota la col·lecció a www.hellomomi.com

LES VEUS DE LA VALL - LA VALL DE FOREST

desenvolupen la Iniciativa de la Franja i la Ruta (BRI, també anomenada Nova Ruta de la Seda): un entramat econòmic que els proveeixi d'allò que no tenen i una influència que els converteixi en fagocitadors de milers de productes que la gran Xina, sempre tan tancada en si mateixa, necessita. Rússia vol valor afegit. De fet, Rússia gairebé mai n'ha tingut: els sobren matèries primeres, però sovint no saben què fer-ne, o com explotar-les del tot.

Les tres potències s'han posat d'acord per liquidar un sistema que ens ha durat relativament poc – uns 1.500 anys – i instaurar-ne un altre on la diversitat morirà (ja ho està fent) en favor de la uniformització. Pensar és perillós. I que ho fem nosaltres, encara més.

Vivim un moment de canvi, sí. Però a mi m'agradaria més escriure que el moment que vivim és el de l'aniquilació. En dues o tres generacions, el món tal com el coneixem haurà desaparegut. Sembla que dues o tres generacions sigui poc: són vora cent anys. Però penseu que l'Imperi Romà, del qual som hereus, va trigar a morir vora mil anys; i el solapament i desaparició dels neandertals cap als sapiens va durar mil·lennis. Cinc.

Us ho poso més fàcil: els fills o nets dels vostres fills viuran en un món que no tindrà res a veure amb el que avui vivim. No parlo només de tecnologies diferents, etc., sinó d'una cosa pitjor: en tres o quatre generacions ja no serem lliures, o haurem perdut, de fet, la poca llibertat que ens queda. (Ostres, ara hi penso: és una llàstima que ningú recordarà això d'aquí a tres generacions, i que la boira informativa no serà ni una anècdota.) Pot ser que Torà es despobli, com milers d'altres llocs del món, i que acabem vivint en comunitats sofisticades, polaritzades totes per un fi, una tasca i un bé comú.

Alguns de vosaltres deuen pensar que l'article és molt trist. Però de la mateixa manera que els catalans som un gra al cul dels espanyols, Europa ho és al món. Perquè és diversa, perquè som diferents, i estem tan atomitzats que desapareixerem igualment: primer, per voler ser més europeus del que som ara; després, perquè som els dèbils d'un joc que només es juga a tres bandes.

Els xinesos van aprendre molt bé la lliçó després de les guerres de l'opi i de les invasions japoneses dels anys trenta i primers quaranta del segle passat. Rússia ho va aprendre amb la perestroika i després amb Ieltsin. Els Estats Units ho van aprendre després de l'Afganistan. I nosaltres, els europeus, ja no recordem August i el seu afany de convertir en províncies romanes els estats associats...

Què podem fer? Diria que res. A nivell pràctic, reforçar el nostre esperit suïcida per ser lliures; a nivell epicuri i de salut mental, continuar endrapant les magdalenes de la Trini del Miramunt (ja sé que les deu fer el seu marit, però me les serveix ella), comprar al poble, xerrar amb la Maria de la farmàcia, i anava a escriure menjar a ca la Palmira i el Quim, però ara diré: menjar a Cal Wemi. També hauria escrit construir un mur al voltant de tot el terme municipal i no deixar-nos envair, però em sembla un gra massa.

Jordi Prat i Morgades

CEMENTS
AÏLLANTS
PVC
BIGUES
FERRETERIA

BANYS
CUINES
RAJOLES
GRIFERIA
LLARS DE FOC

Les Veus
MATERIAIS PER A LA CONSTRUCCIÓ

OTRA DE CALAF, 1
POLÍGON INDUSTRIAL L'AGUDA
25750 - TORÀ (LLEIDA)
TEL. 973 473 125
HOLA@MATERIALSCREUS.CAT

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

**Maria Rosa Montaner Nadal,
de Calonge de Segarra**

Soc calongina de tota la vida, ja que vaig néixer a cal Mariano del nucli del Soler, i em vaig casar amb el Ramón Viñals de la masia cal Suau, també de Calonge de Segarra, on he viscut des de llavors. M'agrada molt la cuina, tant els plats tradicionals com també provar receptes més modernes o inclús plats típics d'altres indrets. Avui en dia tenim la sort de disposar de molta informació i noves idees, entre revistes, televisió i xarxes socials. En el temps lliure m'agrada consultar idees de receptes per a fer-les els dies que ens reunim tots a casa, així com també assistir als tallers de cuina que ens ofereix en ocasions l'Ajuntament. En la rebosteria he tingut la influència de la meua mare, la Consol, que també sempre ha fet postres casolanes molt bones, destacant les mones de Pasqua i altres pastissos per a les reunions familiars, especialment des que a casa van tenir el forn elèctric.

Aquest tortell, a part de ser unes postres típiques del dia de Reis, també es pot preparar de diferents formes i farciments, com per exemple en forma de coca recoberta de pinyons, amb trufa o amb farciment d'una capa de crema cremada i a sobre una capa de nata.

Els ingredients corresponen a un tortell de Reis de mida gran (unes 8-10 persones), tenint en compte que la quantitat de sucre és una mica inferior a altres versions ja que prefereixo que no surti dolç en excés.

TORTELL DE REIS I ALTRES FESTES

Preparació

El dia abans per la nit, o com a mínim unes 4 hores d'antelació de fer el tortell, es prepara el ferment inicial. Es barregen els ingredients d'aquest ferment fent manualment una bola que es posa en un bol untat d'oli i es tapa amb un film i es deixa reposar. El llevat fresc sempre el dissolc amb la llet tèbia.

Per la massa final es barregen tots els ingredients excepte la mantega i també afegint el ferment anterior a trossets. Jo utilitzo una batidora de varetes utilitzant els ganxos pastadors. Quan està ben barrejat afegir els dauets de mantega freda mica a mica.

Abocar la massa sobre un taulell untat d'oli treballant-la fent uns plecs sobre si mateixa i fer una bola que es deixa reposar en un bol tapat amb un drap fins que dobla volum. Jo deixo reposar dins el forn apagat amb un caçó d'aigua bullent per a què doni una mica de temperatura.

Quan ja ha doblat el volum formar el tortell sobre un paper vegetal per al forn. Perquè no es tanqui el forat del mig (doncs la massa és molt elàstica) es pot posar una anella metàl·lica d'emplatat per a què aguantí la forma. Pintar el tortell d'ou batut, tapar amb un film i tornar a esperar que torni a doblar volum. (Es pot repetir la operació dins el forn).

Un cop fermentat tornar a pintar molt lleugerament d'ou i decorar per sobre al gust. En aquest cas ho he fet amb fruita confitada (bàsicament làmines de taronja) i ametlla laminada. I també escampar-hi sucre agrumollat que es fa tirant unes gotes d'aigua sobre un platet amb sucre.

Posar al forn uns 25-30 minuts a 170 graus. A mitja cocció vigilar-ho i baixar la temperatura en la part final si fa falta.

Un cop fred preparar el farciment al gust (nata muntada o altres alternatives), i en cas que sigui el dia de Reis posariem dintre del farciment una figureta amagada i la típica fava.

Abans de servir es pot brillantar amb una mica de gelatina de poma. Bon profit a tots!

Ingredients

Per al ferment inicial:

- 90 g de farina de força
- 60 g de llet
- 7 g de llevat fresc
- 1 culleradeta petita de sucre

Massa final:

- 90 g de llet
- Ratlladura de pell de cítrics (una mandarina i una taronja petita o mitja llimona)
- 70 g de sucre
- 70 g de mantega (a dauets, freda)
- 2 ous
- 10 g de llevat fresc
- 300 g de farina de força
- Un pessic de sal

Farciment i decoració al gust. En aquest cas ametlla laminada i taronja confitada.

CAI GUATLLES

Bolsos – Complements
Corseteria – Plata – Relotges

f @ montse.solebonet

c/ Nou, 1 - Torà
Tel. 973 473 485

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 - TORÀ (Lleida)

Av. Generalitat, 10
25310 AGRAMUNT
Tel. 973 39 23 11
www.mecanicasin.com

Servei oficial
NEW HOLLAND

MECANICA Sin AGROINDUST

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53 @excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

*“No t'oblidis mai de
somriure, perquè
el dia que no
somriguis serà un
dia perdut”*

Anuncia't al Llobregós

La teva publicitat pot anar aquí

Tot l'any: 48,00 € (IVA inclòs)

Isaac Soterias

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteriaslampista@hotmail.es
f Lampisteria Isaac Soterias

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com
info@fusteriaclavier.com

SOM LLAVOR
SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGURANCES**

**LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

**TORRE DE
VALLFEROSA**
NOVA VISITA!

Visita regular cada
diumenge a les 11h

Entrades ja disponibles a
entradessolsones.com

Contacta per a
més horaris i grups particulars

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall
Floristeria

☎ 655 511 655

@floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

PERRUQUERIA

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

MUSEU DE LA FUSTERIA
CAL VENTURETA

Pça. Hostal, 6 - Torà

Tel. 973 473 328 - 606 876 646

LLOBREGÓS
informatiu

Prensa Comarcal rigor i confiança

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H

973 39 08 62

Representant JAUME TARRUELLA, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes
les companyies d'assegurances i particulars, etc...

La cuina del Llobregós

Les cuineres i els cuiners

una publicació de
Llobregós

PERRUQUERIA UNISEX
MARIÀNGELS

mòbil: 616 129 467

Especialitat en metxes

C/ Major, 8 • 25753 SANAÜJA

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

• COTXES • MOTOS • BICICLETES

• MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

Bar la Volta
Entrepans - tapes
plats combinats

Pl. Major 21 - Sanauja

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes,
persianes, làmpades...

Col·locació de parquet,
friso, paper, panels de fusta
i panels d'imitació pedra

Josep M^o Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

HISTÒRIES DEL LLOBREGÓS

Capítol 1: EVOLUCIÓ

PREHISTÒRIA: (Fa + 30.000 anys)
Humans pinten animals i mans a coves.
Primers símbols per comunicar.

MESOPOTÀMIA I EGIPTE (Fa +5.000 anys)
Aparició de l'escritura cuneïforme a tauletes de fang i els jeroglífics a papirs.

GRÈCIA I ROMA (s. V aC – s. V dC)
Expansió de l'alfabet, rotllos de papir i pergamins. L'escritura es fa servir per a lleis, filosofia i literatura.

EDAT MITJANA (s. V – XV)
Monjos copien llibres a mà als monestirs, il·luminant textos amb dibuixos colorits.
El saber es transmet lentament.

LA IMPREMTA DE GUTENBERG (mitjans del s. XV)
Revolució: Els llibres es reproduïen en massa.
Arriba la Bíblia impresa.
L' accés al coneixement s'amplia.

PREMSA ESCRITA (S. XVII – XIX)
Sorgeixen els primers diaris.
La informació comença a circular ràpidament per ciutats i països.

Segle XX – RÀDIO I TELEVISIÓ
La veu i la imatge arriben a milions de persones.
La comunicació esdevé massiva i global.

Finals del segle XX – ERA DIGITAL I INTERNET
Apareixen ordinadors, webs, blocs i mitjans digitals.
Qualsevol pot publicar i compartir.

Segle XXI – MITJANS DIGITALS I XARRES SOCIALS
Es creen comunitats en línia i offline.
Revistes i mitjans s'adapten al món Digital.

Segle XXI – 2026
La tradició de comunicar continua activa.
EL LLOBREGÓS més viu que mai !!!

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

FET PER JORDI VILAGUT

HORITZONTALS

1. Acompanya en Quim a l'art culinari del Gòtic. Dipòsit de camell. Torna d'Ivorra.
2. No és teva perquè ha perdut el cap per l'Adam. Menja mesurant la força. Excessiu i insignificant per unanimitat.
3. Els límits de Sant Serni. A casa seva hi ha el museu de la fusteria. Conec.
4. Des de fa pocs anys, en són Biosca i Torà. La part més lluminosa del Solsonès.
5. Singular a Llanera. Dit sense cap. Argent. Jugava al Barça entre Sanaüja i Torà.
6. Canal britànic. A les portes de Calonge. El més petit en tot element químic. Voldria tenir raó però li porta la contrària.
7. Veremar. Dolent. Potser ho escrius sense extrems.
8. Les de Sanaüja ara són Bé Cultural d'Interès Nacional. El cor dels dies. Reiterada a Cellers. A l'entrada de Torà.
9. Ennuvolat o serè, el comparteixen tots els pobles del Llobregós. El primer a Palouet. Ho farà en Fermí Manteca amb oli.
10. Els clients de Can Pep sempre el tindran en la memòria (nom i cognom que acaben lliscant per la darrera columna).
11. Extremitat meva capgirada. Es troba bé. Possessiu a Sanaüja. D'això en sabien molt a ca l'Albert.
12. Anima a l'okupa. Teiera que ha deixat d'existir. Aire típic londinenc. En Jaume s'ha aixecat.
13. Mot desvocalitzat. En dues paraules, emblemàtic restaurant de Castellfollit que ha sofert una gran pèrdua recentment. Autèntic.
14. Vocals d'Enfesta. Fa companyia, i si la fa a l'avi, s'hi malacostuma. Els Guatlles perden la cua.

VERTICALS

1. A la Candelera, el d'Ardèvol ja està desfet. L'Hostal de Torà s'ha fet gran.
2. Cada dia en sobrevola més d'un per damunt del Llobregós. El Salvador més enyorat pels Amics del Musical de la Molsosa.
3. Nota de Llanera. Admeses per la llei. Repetida a la Segarra. Insistim: repetida a la Segarra.
4. A les portes de Marçà, a Sant Cosme i a Sant Damià. Vostè ha perdut les vocals. Embolics al rugbi. Singular a Calaf.
5. Enginyo. És necessari a casa. Companyia teatral molt nostrada.
6. La Corinna ha perdut el cap, pel cobalt, no pas per l'emèrit. Reumàtic que ha baixat al carter. Penis sense límits.
7. Té molts anys, i aquesta és una de les raons per les quals és preuada. Sona sorda a Guissona i sonora a qualsevol zona. Afarta.
8. Despullada panxa enlaire. A l'hora de parlar, cal trobar el just a Torà. El planeta que millor rima amb Torà. Repetida a Ribelles.
9. El punt més excitant de la Segarra. Tiri enre-re la cinta de casset. Tros de capgròs.
10. En matemàtiques, ocupa un lloc indeterminat i equival a "n". Negació sense límits. Una del Brut... i de la Bruta.
11. Mamella que trobem a Rupit. El més rodó de Biosca. Accentuada a Pinós. Ja ha celebrat tres edicions de la Fira de Sant Galderic.
12. El seu codi postal és el 25211. L'extraterrestre de Spielberg que acaba a Claret.
13. Raja del porró a Viver. Decadència. Esperona'l, però a no a comportar-se com una bèstia.
14. Tònica a Palouet. El poble de Sant Antoni Maria que no beu ni vi blanc ni vi negre. El cor del vendrellenc.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

7 DIFERÈNCIES

Il·lustració inspirada en l'article
"Sant Antoni sota la pluja" (p.28-29)

ACUDITS I REFRANYS DE L'ANTÒNIA

ACUDITS

Es pot estar més perdut que un pet en un jacuzzi?

Si et compres un bumerang nou, com ho fas per desfer-te del vell?

Adam i Eva... tenien melic?

Si el rector es jubila, perd facultats?

Si la terra fos un cub, seríem tots cubans?

Un carter jubilat, és un apartat de correus?

Si la teva parella et diu "no em facis cas" i no li fas cas, li estàs fent cas?

ENDEVINALLA

Ve de l'hort i és planta bona,
i sa fulla ens fa profit;
si li dius a una persona,
no estarà gaire agraït.

LA MORT DE L'AVI

Dintre d'una fosca tomba,
i mirant de cara al mar,
hi reposen les despulles
d'un home noble i honrat.

Un home que, pel seu poble,
tot ho va sacrificar.
No era l'home, era el símbol
d'aquest poble català.

Ploreu-lo homes i dones,
ploreu-lo també els infants,
ploreu a l'home que ens deixa
per dissort dels catalans.

Al passar-lo per la rambla,
posat sobre del furgó,
fins els ocells van plorar-lo
sentint-ne també el dolor.

Els jardins de Catalunya
totes les flors van donar,
per cobrir qui fou un dia
un valent republicà.

Al sentir les canonades
que del castell van disparar,
"Ara enterren el nostre avi"
-Tot el poble va exclamar.

Però el poble no t'oblida
i recordant-te cridarà:
Visca Catalunya lliure
i el nostre Avi Macià!!!

(El 2005, la senyora Carme, de 81 anys, va recordar aquesta poesia, que diu que li van ensenyar el pare i uns amics seus, mentre anaven, a peu, a l'enterrament del president Macià).

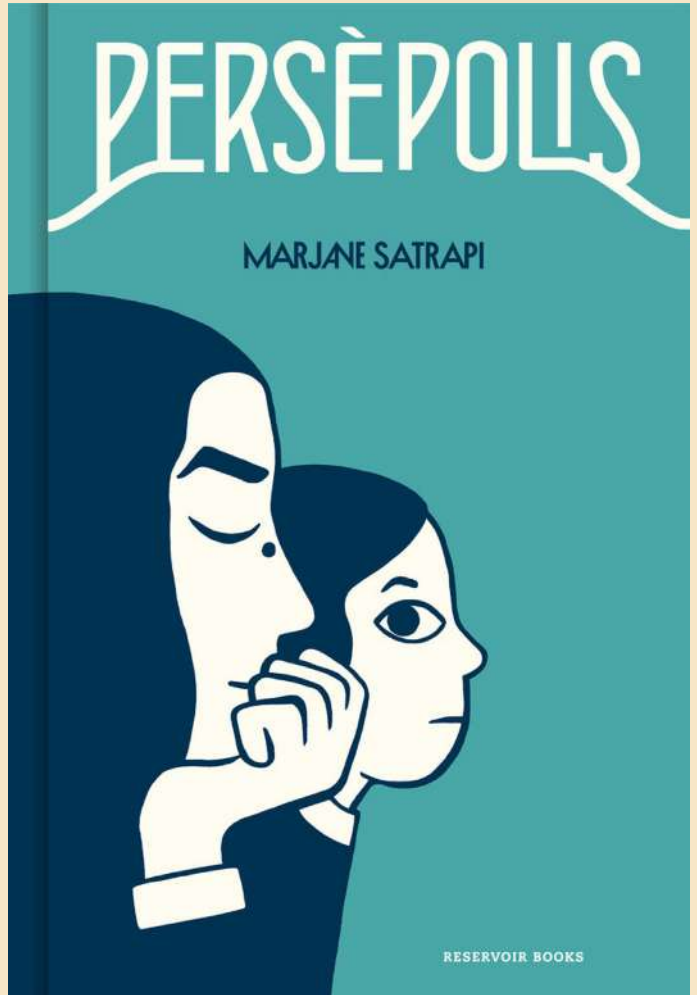
LLIBRE RECOMANAT

Marjane Satrapi va néixer el 1969 a Rasht (Iran), en una família acomodada i progressista. A causa de la inestabilitat política posterior a la revolució del 1979 va marxar a estudiar a Viena. Des del 1994 resideix a França, on va escriure la seva obra més reconeguda, el còmic *Persèpolis* (2000).

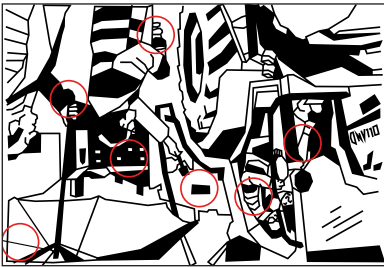
Convertida en un clàssic de la novel·la gràfica, *Persèpolis* narra en primera persona els canvis que experimenta la seva família, i per extensió tot el país, arran de la revolució islàmica iraniana. Primer veu els canvis com a nena, després adolescent i finalment des del punt de vista d'una dona adulta. L'autora creix en un ambient de guerra i repressió que la marca per sempre més.

Persèpolis ha assolit un èxit insòlit per un llibre de còmics, amb milers d'exemplars venuts i nombrosos guardons internacionals, i el 2007 fou adaptat al cinema en una pel·lícula d'animació.

Actualment, 25 anys després de la seva publicació, recobra la vigència per l'onada de protestes que s'estenen a l'Iran contra el règim repressor que governa el país precisament des de la revolució islamista del 1979.

Dani Vidal
Persèpolis
 Marjane Satrapi
 352 pàgines
 Reservoir Books (2000)

Endevinalla:
 BLEDA

SOLUCIONS
 DELS PASSATEMPS

UNA FOTO PER RECORDAR

Qui són?

Dalt, d'esquerra

a dreta:

Jordi Climent, Albert Estaragués i Marta Vidal.

Mig, d'esquerra

a dreta:

Jordi Clavier, Teresa Codina, Roser Estaragués i Laura Villorbina.

Baix, d'esquerra

a dreta:

Mercè Codina, Joan Villorbina i Gemma Villorbina.

Joves de Massoteres, any 1993

A principis dels anys noranta del segle XX la vida quotidiana dels joves es desenvolupava bàsicament al carrer, on es trobaven els grups d'amics. Els carrers i les places, sobretot als pobles, eren l'espai de socialització dels veïns, que s'agrupaven segons les seves edats i inquietuds. Encara no existien els telèfons mòbils ni les xarxes socials, de manera que les relacions socials s'establien a través de trobades. Aquí a la imatge, trobem un grup de joves d'entre 14 i 17 anys de Massoteres.

Foto: Jordi Tàpia Estaragués (cal Gràcia).

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engros

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

@ roger@calhuguet.cat

655 633 520

93 625 51 43

Des de 1928 al seu servei

VILAMU

TALLER DE MARBRE MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

RECENT INCORPORACIÓ
Camió Grua & Talladora Marbre CNC

info@vilamu.com | www.vilamu.com
Ctra. d'Andorra, 14 - 25750 TORÀ

☎ 973 473 061 📞 639641948

Segueix-nos

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

A l'hivern... Núria

Agermanament amb Torà

**TORÀ I
QUERALBS**

*Junts per viure natura,
cultura, festa i tradició*

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

www.casamagi.com

Plaça de la Creu, 7 TORÀ - Tel. 973 473 051 - comercial@casamagi.com

COALIMENT
compra saludable

FORMA

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

40 anys
cuidant el
vostr **benestar!**

☞ Sense matrícula!

☞ Obrim els dissabtes al matí.

☞ Inici de les activitats al setembre.

☞ Rutines i dietes personalitzades
gratuïtes.